

SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.50
Kanadoj ir Lietuvoj \$3.00
Pusei metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoj ir Lietuvoj \$1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

KAINA 5 CENTAI.

No. 50

So. Boston, Mass., Gruodžio (December) 13 d., 1923 m.

Metai X

Vėl Revoliucija

Meksikoje Vėl Revoliucija

VERA CRUZ, gruodžio 10 d. Pirmiau beveik nesiliaujančios revoliucijos Meksikoje buvo liovęsi keleriems metams, bet dabar vėl atsinaujino. Sukilimas prieš prezidentą Obregoną auga. Revoliucionieriai traukia ant Mexico miesto tarpjūrinį pakeležiukelį, turi keturias baterijas 75 milimetrų patrankų, keturias baterijas kulkosvaizdžių ir viskam gana amunicijos.

Kitas sukilėlių skyrius, vedamas paties sukilėlių vado, gen. Sanchez, formuojasi ir trauks Mexico pakeležiukelį taipgi ant miesto Mexico.

Iš porto Frontera pranešama, kad pulk. Vivango pildo revoliucionierių įsakymus ir traukia ant Villa Hermosa, Tobasco valstijos sostinės, prieš gubernatorių Garrido, kurs yra dabartinio prezidento Obregoną pasekėjas.

EL PASO, gruodžio 10 d. Gen. Eugenio Martinez, šiaurinės militarės zonos komandierius, išleido įsakymą kareiviams būti prisirengusiems ir gal šius stiprius kariuomenės skyrius į Durango ir Zacatecas. Pereitą sekmdienį jis nuvyko į Torreón, kur jis valdys kariuomenę, pastojusią kelią sukilėlių gen. Estradai valstijoje Jalisco.

Juarez ir Villa, du stipriausiai kareiviais pripildyti šiaurės Meksikos miestai, patalioja geležinkelį, kad suvaldžius mažus sukilėlių skyrelius, kurie gali pasirodyti.

Pirmesnieji tyrinėjimai parodė, kad visas suirutės Meksikoje darė svetimi kapitalistai — daugiausia Anglijos ir Suv. Valstijų. Meksika yra turtinga visokiomis kasyklomis ir aliejum. Tie mineraliniai turtai yra šalies sąvastis, bet pati šalis kasyklų neekspluatuoja, tik išsamdo svetimiems kapitalistams. Kada valdžia yra prielanki Anglijai, tai Anglijos kapitalistai gaudavo kasyklų kontraktus, gi kada valdžioje budavo Amerikos šaltininkai, tai Suv. Valstijų kapitalistai gaudavo pelningus kontraktus. Amerikos kapitalistai stengdavosi nuversti valdžią, prielankią Anglijai, Anglijos gi kapitalistai tą patį darydavo su valdžia, Amerikai prielankia. Yra faktas, kad ir Amerikos ir Anglijos kapitalistai finansuodavo revoliucijas, kad nuverstų savo priešininkams prielankią valdžią. Dėlto Meksikoje budavo nesiliaujančios revoliucijos.

Gal buti, kad ir dabartinė revoliucija yra kilus svetimų gaidžių įtakoje — tą tik ateitis išaiškis.

Lito Pašto Ženklieliai.

LONDONAS. Atspaudinti Lietuvos valdžiai nauji vieno lito pašto ženkliai, taipgi pradėta daryti nauji pašto ženkliai ir Klaipėdos kraštui litais ir centais.

Klaipėdos krašte yra 9 Terito-

rijų skyriai paštui, telegrafui ir telefonui, ir 55 pašto agentūros. Palikta tie patys valdininkai, kurie buvo vokiečiams valdant šį kraštą.

Namai Didelėms Šeimynoms.

CONCORD, N. H. Gruodžio 10 d. Čia susitvėrė korporacija, kuri pasivadino, "Chase Family Home Association," su didžiuoju ofisu Manchesteryje. Ši korporacija turi tikslą statyti namus ir pardavinėti juos be uždarbio Amerikos piliečiams, kurie turi ne mažiau dviejų vaikų.

Pačios Atsilyginimas.

PARYŽIUS, gruodžio 10 d. Dvidešimt metų atgal Louis Paul, nesugyvendamas su pačia, persiskyrė su ja ir išsikraustė į Britaniją gyventi. Pati nusekė paskui jį ir apsigyveno rotoliam miestelyje. Jiedviems teko kelis kartus netyčiomis susitikti. Pora dienų atkal p. Paul pakvietė savo buvusią pačią buti jo namuose virėja. Ta apsiėmė. Šį rytą p. Paul negalėjo prisiskauti virėjos su pusryčiais. Apėjęs namus rado, kad jo virėja yra dingus, taipgi ir 60,000 frankų iš geležinės šėpos.

Čili Kabinetas Resignavo.

SANTIAGO, Čili, gruodžio 10 d. Šiandie po pietų resignavo Čili kabinetas, kad finansų ministeris Guillermo Subercaseaux prasišalino Kongresui neduodant reikalingų pinigų.

Naujas kabinetas nebus rinktas iki nesugrįš prezidentas Alessandri iš pramonės parodos pietinėje Čili.

Fordas Išvežė 165,122 Karų.

Į 10 mėnesių Fordo dirbtuvės išleido 1,684,324 automobilius, iš kurių Suv. Valstijose perduota 1,522,840, gi į užsienius (įskaitant Kanadą) išvežta 165,122. Taigi apie 11 nuošimtis jo padirbtų karų išėjo į užrubežius. Automobiliai ir trokai išvežta į 13 šalių, sekančiai: į Kanadą 37,999; į Antwerp'ą 11,362; į Barceloną 8,543; į Bordeaux 11,220; į Copenhagen 23,185; į Angliją ir Airiją 28,168; į Trieste 2,387; į Buenos Aires 15,550; į Sao Paulo 7,272; į Montevideo 2,263; į Havana 3,416; į Meksiką 4,677 — šiaip visur 9080.

Streikieriai Nuginkluoja Lenkų Kariuomenę.

VARŠAVA, lapkr. 12 d. Krasa atėję žinios iš Lenkijos parodo, kad streikas pridirbo daug baimės Lenkijoje ir neapsiėjo

be aukų. Kriokavoje buvo susirėmimas streikierių su policija ir buvo pašaukta kariuomenė į talką policijai. Vieną kariuomenės skyrių žmonės nuginklavo ir suareštavo. Sako, kad šis kareivių skyrius pats pasidavė, kad išgirdo šauksmą: "ura už Pilsudskį." Apie tai dešiniųjų partijų laikraščiai nieko nemini.

Patys darbininkai sudarė piliėčių apsaugą ir pataliojo gatves, pridabodami tvarkos. Naktimis Kriokavoje buvo tamsu, nes nė gazo, nė elektros įstaigos neoperavo, vienok plėšimų nebuvo. Buvo pasklidęs gandas, kad darbininkai pasakėbė naują valdžią, kurios prysakyje socialistas Bobrowski, bet tas gandas tik gandu pasilieka.

Tuo tarpu Varšavoje streikas praėjo tyliau, nors bomba eksplodavo namuose, kuriuose posėdžiuoja Lenkų Socialistų Partijos centras. Socialistų vadai susižinojo su prem. Witos, tarpininkaujant Seimo maršalui Kataj. Tarybų buvo tos pasekmės, kad valdžia apsiėmė atšaukti militarizavimą geležinkelio darbininkų ir atšaukė militario komandieriaus, gen. Czikiel, nuosprendį link karės stovio Kriokavoje; taipgi apsiėmė priimti atgal į darbą kiekvieną streikierių, kuris tik norės grįžti prie darbo ir nuolankiai peržiūrėti streikierių reikalavimus.

Gen. Czikiel buvo atšauktas ir vojevoda Galecki prašalintas. Į jų vietą Želigowski nusiustas Kriokavon kaipo militaris komandierius, gi Olpinski, vidaus reikalų vice-ministeris, paskirtas Kriokavos vojevoda.

Drabužiai iš Amerikos.

NEW YORK. Pašto valdyba praneša, kad šimet daugiausiai siunčiama į Europą giminėms kaipo Kalėdų dovanas — drabužiai. Trečiadienį, gruodžio 12 d. išplaukia laivas "George Washington" su 17,000 maišų krasos.

Užrubežinis pašto skyrius padidintas 200 darbininkų, kurie dirba dieną ir naktį, pasidalinę į tris 8-ių valandų "šifitus." Pasakutinis laivas, kurs išveš Kalėdų dovanas Europai, bus "Majestic," kurs išplaukia ateinantį šeštadienį, gruodžio 15 d. Dabar daugiausiai siunčiama drabužiai — seni ir nauji — sako pašto valdininkai.

Greitasis Traukinys Susidauže.

FORSYTHE, N. Y., gruodžio 9 d. Du skyriai traukinio "Twentieth Century Limited" susidūrė miglose, ir 9 žmonės yra užmušti ir daugel sužeistų. Garvežys antrojo skyriaus perskriodė paskutinį vagoną pirmojo traukinio, užmušdamas ar sužeisdamas ten

buvusius. Pirmas skyrius sustojo, nes ant geležinkelio buvo palaikai automobiliaus, pirmojo traukinio sudaužyto. Ant staptelėjusio užlėkė antrasis traukinio skyrius, nes miglose pervėlai pamatė pavojaus signalus.

Šis traukinys "Twentieth Century Limited" yra tokis, kuriuo didžiuojasi "New York Central" geležinkelis. Kad jį paleidžia eiti iš New Yorko į Chicago, ant šio geležinkelio sulaiko visus kitus traukinius, kad jam būtų saugus kelias bėgti su pasiutusiu greitumu. Nepaisant visų atsargumų, ir su šiuo traukiniu pasitalkė nelaimė, kad jo dvi skirtingos dalys susidūrė.

Coolidge Pasiskelbia Kandidatu.

WASHINGTON, D. C., gruodžio 9 d. Šiąnakt formaliai pasiskelbta, kad dabartinis Suv. Valstijų prezidentas Coolidge stosi į kandidatų eilę ir stengsis būti išrinktas sekančiam terminui į Suv. Valstijų prezidentus. Kaip žinia, 1924 metų rudenyje bus rinkimai Suv. Valstijų prezidento sekantiems ketveriems metams. Partijos išstitys savo kandidatus. Coolidge tikisi gauti kandidatūrą Republikonų partijos ir ant republikonų tikieto vėl būti išrinktas į prezidentus.

Uošvės Šeimynų Ardytojos

NEW YORK, gruodžio 9 d. Amerikos juokdariai tankiai pavartoja uošvę (mother-in-law) savo juokuose. Juokai, ar ne juokai, bet uošvės ištikrųjų sudaro daug šeimynų — taip šiaudie pareiškė viršininkai "Legal Aid Society." Ši draugija gyvuoja 47 metus, duoda pagalbą teisme neturtingiems ir turi platų patyrimą su nesutikimais šeimynose. Uošviai, anot šios draugijos viršininkų, yra nenkenksmingi, nes jie dukters šeimyniškuose ginčiuose su vyrų stovi nuošaliai. Bet uošvės neiškenčia neišsikišę ir suardo gerbuvį. Joms rodos, kad jokios kitos moteries kudjėis nėra gana geras jų dukteriai, žentas neduoda joms tiek pinigų, kiek jos iš jo tikėjosi ir kartais neišsipildo jų svajonės, kaip joms bus gerai, kad jų dukterė ištekės — šitos esančios svarbiausios priežastys, dėlko uošvės suardo savo dukterų šeimynos gyvenimą.

Ši draugija turėjo progos tyrinėti vienais metais 3600 susiginėjusių šeimynų, ir didžiuoju atsitikimų rado, kad ginčų kaltininkė yra uošvė.

Tautų Lyga Pagelbsti Profesoriams.

PARYŽIUS, gruodžio 5 d. Šią savaitę Paryžiaus Tautų Lygos ofise turi susirinkimą "Tarpautinis Komitetas Intelektualio Sandarbininkavimo," kurio prezidentas yra Henri Bergson, ir kuriame dalyvauja 17 tautų. Šis komitetas nusistatęs duoti pagalbą intelektualiams darbininkams, kaip lygos darbo biuras duoda pagalbą rankų darbo dar-

Suv. Val. Budžetas

bininkams.

Pirmas dalykas buvo susitariamas keisties knygomis tose Europos šalyse, kur pinigai yra nusmukę ir tokiu budu moksliškos knygos, įpatingai filosofinės, yra neįperkamos mažas algas gaunantiems profesoriams. Daug atsišaukimų su prašymu pagelbos atėjo iš Lenkijos, Austrijos, Rumanijos, Graikijos, Jugo-Slavijos ir kitų šalių.

Daugelis pirmiau šaukėsi į Ameriką, iš kurios šokia-tokia pagalba gauta, bet vis tiek ne ganėtinai, tad tikimasi, kad Tautų Lyga geriau aprūpys profesorius jiems reikalingomis knygomis.

Gillett Vėl Išrinktas Kalbėtojas

WASHINGTON, D. C., gruodžio 5 d. Frederick H. Gillett, republikonas, vėl yra išrinktas "speaker of the House" 215 balsais prieš 197 balsus demokratų kandidato Finis J. Garrett'o. Pažangieji republikonai buvo nusistatę savaip laikyties, tad ėmė daug balsavimų, kol "reguliarių" kandidatas gavo ganėtinai balsų, kad pasilikti "kalbėtoju," kaip jisai buvo pereiname Kongrese.

Suv. Valstijų Prezidentas Kalba Visai Tautai.

WASHINGTON, D. C., gruodžio 6 d. Buvęs S. V. prezidentas Wilson'as įvedė madą, kad pats prezidentas skaitytų savo "message" Kongresui. Dabartinis prezidentas Coolidge netik tą madą palaiko, bet įveda naują dalyką — kad visa tauta galėtų girdėti jo kalbą. Į Atstovų Butą suvesti tam tikri įtaisymai, taip kad iš 6 stočių leidžiama eteru prezidento balsas visai Amerikai ir toliaus. Kiekvienas, kas tik turi gerą radio aparatą, galėto šiaandien namie budamas girdėti prezidento balsą, kad jis skaitė atstovams savo "pasitintystę."

Veliuk Nusizudyti nē ka Dirbti.

NASHUA, N. H., gruodžio 9 d. Susirupinęs, kad tėvas liepė jam eiti dirbti, Jonas Grigas mėgino nusizudyti, išgerdamas iodo. Nuodus išgėrė Lietuvos Tautinio Kliubo šokiuose, išbėgo laukan ir rastas apalęs ant Main gatvės. Nugabentam į šv. Juozapo ligoninę užstatė vidurių pumpą ir išgelbėjo gyvybę. Paleistam iš ligoninės Juozukui da vis grumoja darbo pavėjus.

NESURANDA PURICKIO.

Kun. J. Purickio nesuranda, ir negali įteikti kaltinamojo akto, dėl to ir jo teismas negali įvykti. ("L. Ž.")

Suv. Valst. Biudžetas 1925 m.

WASHINGTON, D. C., gruodžio 10 d. Budžeto biuras paskelbė apskaitliavimus fiskaliams 1925 metams sekantį budžetą ir sulygino jį su 1924 m. budžetu.

Įėjigos: Vidurinių įeigų \$2,727,585,000 Muitų \$493,000,000. Įvairių \$473,177,078. Viso \$3,693,762,078. 1924 m. Budžeto įeigų \$3,894,677,712.

Išlaidos: Legislaturės įstaigos \$13,595,448.

Egzekutyvis ofisas \$415,667. Karės skyrius (su Panama) \$314,190,650.

Laivyno skyrius \$311,020,050.

Žemdarbystės dep. \$144,784,200.

Prekybos dep. \$23,710,000. Vidurinių r. dep. \$310,507,699.

Teisingumo dep. \$21,451,960. Darbo dep. \$6,107,076.

Valstijos dep. \$14,998,446. Izdo dept. \$228,811,090.

Columbia Distr. \$26,896,798. Pašto dep. (nedateklus) \$2,085,184.

Veteranų biuras \$403,369,450. Prieupolio Laivyno korporacija \$25,852,817.

Kiti nepriklausomi ofisai \$18,825,238.

Viso paprastų išlaidų \$1,876,611,773.

1924 m. išlaidos: \$2,071,914,093.

Viešos skolos: Atmokėjimas pask. \$482,277,975.

Įdėjimai "trust funds" \$49,190,696.

Palukanos \$890,000,000. Visų išlaidų sudėjimas \$3,298,080,144.

1924 m. buvo \$3,565,038,000. Perviršis paprastų įplaukų virš išlaidų \$395,681,634.

Balansas pradžioj metų \$270,939,145.

Visas balansas \$666,620,779. Viešų skolų atmakėjimas \$395,681,600.

Balansas izde pabaigoje fiskalių metų \$270,939,179.

1924 m. balansas \$270,939,145.

Badas 20,000,000 Vokietijoj.

WASHINGTON, D. C., gruodžio 10 d. Šiąnakt sekretoriu Hoover pareiškė, kad Vokietijoje valdžia prašo leidimo įvesti komercialj kredita dėl maisto, ne Vokietijai grėsia badas.

Anot Hoover'io, ateinančiąją žiemą grumoja pavojus apie 20,000,000 Vokietijos miestų gyventojams. Į Vokietiją butinai reik įvežt 50,000,000 b. duoninių javų, 700,000 tonų kiaulienos,

A. L. T. S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ISTOJO I
A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Vaclovas Permiras,
V. Pupalaigis.
Prie 16 kp., Worcester, Mass.
Juozas Kamanduolis.
Antanas Duda.
Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
K. Petrusėvičia.

GRAZUS PAVYZDIS.

Gruodžio 9 d. Worcester Sandariečių 16 kp., kuri rengs Sandaros 10 metinį Seimą, laikė savo metinį susirinkimą ir draugišką vakarėlį, kur ir aš buvau užkviestas.

Susirinkimas buvo gyvas ir visi gyvai svarstė organizacijos reikalus. Liko išrinkta nauja kuopos valdyba iš sekančių įpatų:

F. Skliutas, pirmininkas.
V. S. Jokubynas, vice-pirm.
K. Zurlis, prot. rašt.
J. Krasinskas, fin. rašt.
Adomaitis, išdinininkas.
Sadauskas ir Jasūnas išdo-
gobėjai. Šteiva durų sargas.
A. Kriaučialis organizatorius ir
B. Mingilas korespondentas.

Taipgi liko išrinkta įvairios komisijos įvairiems veiksams.

Seimo komisija kuri nuo pirmiaus darbuojasi pranešė, kad Seimo rengime darbuojasi ir iš-pranešimų pasirodė, kad Worcesteriečiai išties surengs Seimą pasekmingai su dideliu vakarams programą, kas labai palankms atslavus.

Gi kuopos naujoji valdyba, kuri susideda iš energingų ir darbščių veikėjų, beabejo, kad iki seimo pajiegs savo darbštumu ir veikimų kuopą padvigubinti narių skaičiumi.

Vienas iš žymiausių pavyzdžių Sandariečių, tai iš Worcesteriečių surengto vakarėlio. Vakarėlyje prie užkandžių dalyvavo apie 30 ypatų kaip vyrų, moterų taip ir merginų. Vadovaujant šių metų kp. pirm. p. A. Kriaučialui, visu pirmiausia man buvo proga pratarti kelis žodžius mūsų partijos reikale, antras buvo pakviestas kalbėti žymus Worcesterio lietuvių veikėjas gerb. P. A. Dėdynas, kuris savo darbštumu yra išauklėjęs SLA kuopą iki 700 narių. Jis nors nėra Sandarietis, bet sekdamas Sandariečių veikimą, gyvai peržvelgė Sandaros reikalus, pareiškia, kad belaukiant Sandaros Jubilėjinį Seimą. Sandariečiai butinai turi paliuosuoti savo spaustuvę nuo skolų. Patvirtindamas tą savo pareiškimą, — tuo paklojo tam tikslui \$2.00! Gi paskui jį po dolerinę paklojo sekanti: J. Sadauskas, J. Dirvelis, "Aušrelės" choro mokytojas, A. Kriaučialis, O. Šarkaitė, A. Adomaitis, A. Jasūnas, K. Zurlis, J. Pileckis, A. J. Gotautas, F. Skliutas, P. Jasūnas, J. Krasinskas. Po 50c.: J. Kaulakis, L. Jablonskis ir K. Gabrieliavicius 45c. Gi A. Kriaučialis dar dadėjo 5c. kas sudaro sumą \$15.50! Tai Worcesteriečių pradžia prieš Seimą GALUTINAI sunaikinti Sandaros skolas.

Tolesniai kalbėjo "Amerikos Lietuvis" redaktorius V. S. Jokubynas, "Aušrelės" choro vedėjas J. Dirvelis ir visi kiti, kurių vardai yra aukojusių suraše. Iš visų kalbų pasirodė neapsakomai didelis gyvumas ir pasi-šventimas darbuotis organizacijos labui.

Taipgi vienas iš džiuginančių apsišėkimų tame vakarėlyje teko patirti tai tas, kad gerb. P. A. Dėdynas, greitu laiku links Sandarietis, kas žymiai padidys visą organizatyvų veikimą, o gerb. J. Dirvelis stos darbuotis, suteikdamas Sandariečių vaka-

rams muzikalius programus.

Šis Worcesteriečių kaip Seimo rengėjų žymus pasijudini mas, mus visus Sandariečius paskatinti prie didėio ir energingo veikimo. Jie tuom savo pasirengimu tam didiam darbui, kviečia visas kuopas stoti į bendrą darbą. Jie kviečia visus per tuos kelis mėnesius pirm Seimo visiems pasidarbauti, kad mūsų idėjos draugų skaičius pasidvigubintų; kad kiekviena kuopa, kiekvienas Sandarietis, kiek kas išgali prisidėtų prie skolų sunaikinimo, kad mūsų Lukiamas Seimas būtų tikrai Jubilėjinis organizacijai esant be skolų.

Tad į darbą visi! Kaip ir kiek kas išgali, kas suteikdami dolerį-kita, kas prirašydami naują narių arba skaitytojų, o visų bendras darbas, darbas visų vienu sykiu bus milžiniškas.

K. J. PAUŠAUSKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

CONN. VALSTIJOS SANDARIEČIAMS.

Gerbiami Sandariečiai! nepajutome, kaip jau du mėnesiai laiko prabėgo nuo mus XIV-to suvažiavimo. Perskaičius nutarimus, kurie jau tilpo organe, kiek ten randame gražių nutarimų, bet tie nutarimai reikalauja darbo, kad jie atneštų naudą mūsų organizacijai. Pirmas svarbus nutarimas, tai parėmimas Ohio, Mich ir Pa. valstijų Sandaros Apskritis sumanymą. Nutarimo vykinimo darbas buvo pavestas apskrities raštininkui ir man užėmus raštininko vietą, tuo pradėjau vykinti nutarimą, tuo partraukiau knyguotes ir jau išsiuntinėjau visoms kuopoms, kurios paskleis tarp savo narių.

Darbą pradėdant norėčiau tarti žodį nuo savęs. Broliai ir sesės Sandariečiai! dabar laikas yra veikimui ir pasirodyti savo darbais, kad mes esame tikrais A. L. T. Sandaros nariais. Sandariečiai visur liaudyje yra įtekingi ir kur tik žengsi žingsnį visur randi visuomenės pritarrimą mus darbams. O turint pritarrimą tai ir darbas gali būti našus, tik reikia išeiti į viešą veikimą ir paskleisti tarp visuomenės tų paliudijimų kodaugiau sia, ir nepajusime, kaip visi bus išparduoti. Taipgi yra pareiga visų Sandaros kuopų, kiek kuri išgali, paimti po kelias knyguotes ir užmokėti iš savo išdo, tuomi ir savo narius paskatįsite prie geresnio veikimo. Jei visi stosi me, neatsiliksi me nė vienas, tai greitu laiku tas milžiniškas darbas bus pabaigtas su didelėmis pasekmėmis.

Antrą tarimą randame XIV-to suvažiavimo protokole, jog pareidaujama, kad kuopos rengtų parengimus. Dabar kaip tik jau yra laikas vykinti tą nutarimą belaukiant savo 10 metų jubilėjaus: surengti po vienas ar dvejais prakalbas, kuriose bus proga praskleisti savo kolonijoj Sandaros idėjas, prirašyti naujų narių prie kuopos, gauti naujų skaitytojų, parduoti knygu ir tt.

Kuopos! žinote, kad yra nū-tarta pagaminti blankas ir jos bus pagamintos, ant kurių reikės kuopoms surašyti pusmetines išpažintis iš savo gerų ir blogų darbų. Tad pasistengkite, kuopos, kodaugiau padaryti gerų darbų mūsų idėjai.

Apskr. rašt. A. Orantas.

NEW BRITAIN, CONN. A. L. T. Sandaros 32 kuopos susirinkimas.

Brangūs Sandariečiai! Baigiam šiuos metus. Prie pabaigos turėsim dar vieną susirinkimą, kurį vadysim metinis. Taipgi išpraeties ir kartu ateinantiesiems

metams turėsim daug dalykų apkalbėti ir nuspręsti savo brangios partijos reikalus. Tai gi nepraleiskite nei vienas šio susirinkimo, kuris įvyks gruodžio 9 d. 2 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 354 Park gatvės.

A. J. Krušinis

RACINE, WIS.

Sandaros Kliubo Pasekmingas Teatras.

Sandaros Kliubas lapkričio 25 d. Turner Hall 2 val. po pietų buvo suruošęs programėlį su šokiais ir išlaimėjimais. Lošta trijų aktų komedija "Meilė — Visų Ligų Gydytoja" ir juokai dviejų atidengimų "Kelinės".

Abudu veikalai atlikta gerai. Ypač "Kelinės" daug juoko žiūrėtojams suteikė. Visi aktorai atliko pilnai savo užduotis. Tarpakčiuose buvo šitie pamarginimai: deklamavo Stasiukas Moccus "Našlaičio Mintis." Petkų Igniukas — "Grįšij ir Tėvynę," ir neseniai atvykęs iš Lietuvos Tilių Antaniukas "Keleiviai ir šunys ir "Ruduo;" p. Šes Pulcė ir Mikalina Petkiutės padainavo duetą "Bijunėlis," ir pabaigoje P. Petkiutė angli kalboje vieną dainą solo. Grimalių Stasys ir Francė keturis gabalėlius duetą smuikos ir piano. Pabaigtas programą giedant Lietuvos Himną. Dar turiu pažymėti, kad tame Sandariečių rengime dalyvavo nepriklausantis Romos trustui kunigas Stasys Linkus, kuris neikeno nekviestas atvyko į Racina apžiūrėti, ar nebutų galima sutverti parapijos. Pro šalį eidamas pastebėjęs ant svetainės durų programo apskelbimą, dalyvavo programoje, nes jam prašant duota 10 minučių pareikšti savo manymą. Kun. Stasys Linkus trumpoje kalboje pagyrė Sandariečius už jų veikimą ir pasisakė, koks pats esąs kunigas ir kur priklausąs. Sandariečių rengime matant kunigą daug kam buvo įstabu. Kad būtų aišku visiems čionai apie jo dalyvavimą, pažymėjau, kad mes jo nekviėtum ir nieko bendro neturim. Bet budami demokratams principu, kiekvienam prie mus durys atdaros pareikšti rimtai savas mintis.

Publikos prisirinko į mus parengimą pilnutėlė svetainė ir visą laiką prideramai užsilaike. Dalyvavo nemažai ir Kenoshiečių. Ačiuojame broliams Kenoshiečiams, kurie mus visuomet paremia. Programui pasibaigus, šokiai tęsėsi iki 11:00 val. vakaro. Paveikslams imti kamera teko p-lei P. Petkiutei. Pelno Sandaros Kliubui, atmokėjus visas išlaidas, liko \$75.00.

Turiu sau už garbę varde Kliubo ir rengimo Komiteto tarti giliai nuo širdies ačiu visiems vaidylos ir visai publikai už skaitlingą atsilankymą. Sandariečiai ateityje dar stengsis publiką geriau patenkinti savo pavyzdiniais programais. Sekantis didelis su programu parengimas tikimasi vykinti 1924 m. vasario mėnesyje. Savu laiku viskas detalai "Sandaroje" bus pranešta. Sandariečių tuo laiku yra tikslas sudaryti savo lietuvių orkestrą ir Sandariečių chorą. P-lei M. Petkiutė yra pasižadėjus vadovauti chorą, jei atsiras norinčių lavintis dainuoti. Tik dabar Sandariečiai sukursime prie darbo. O beabejo, pradėdant Naujus 1914 m. garsiai užtrauksime Sandariečių Himną.

Broliai Sandariečiai, laikykimės mes vienybėje, kaip iki šiolei laikomės. Pamatysime, kad tokiu savo darbštumu daug gero atliksime. Nors aš nenoriu būti pranašas, bet mano mintis taip sako: jei Sandariečiai taip sistemai veiks, nepraeis metai laiko, ir mes netik vis daugiau ir daugiau gausime rėmėjų, bet vienas mus visų troškimas įsikūnys — butent, įsigyti nuosavą svetainę.

Lengvai tos didžios svarbos

darbas galima atlikti, jei tik mes norėsim. O kad prie mus yra noras turėti savą Tautišką Namą, nėra abejonės ir mes tą reikalą visi suprantame, tad tegul tik dešimtis dragesnių Sandariečių sudeda po 500 dolerių ir 1924 m. mes patys su visomis savo šeimynomis po savo ne po svetimu stogu suėję draugiškai linksmsimės, šokdami ir dainuodami prigimties dainas ir šokius. Visos Racine tautos turi nuosavas svetaines, tik mes vieni lietuviai vis kitiems vergaujame. Nejaugi mes, lietuviai, esame prastesni už kitas tautas? Pradėkime darbą — tikslas bus atsiektas.

M. Kasparaitis.

LAWRENCE, MASS. Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 12 kp. susirinkimas įvyks nedėlioje, gruodžio (December) 16 dieną, 2 v. po pietų, Krautuvėje, 101 Oak St.

Gerbiamieji narės ir nariai! malonėkite skaitlingai atsilankyti į viršminėtą susirinkimą, dėlto, kad šis susirinkimas bus paskutinis prieš Sandaros Dešimtmetinį jubilėjų ir galutinai išrenkama kuopos valdyba ateinantiesiems metams. Ir kad negirtėtis iš skaitlingųjų Lawrence lietuvių draugijų rengiantis prie sutikimo Lietuvos Nepriklausomybės šešerių metų su-

kaktuvių, aš manau, kad Sandaros 12 kuopai teks ir šiuos metus pasidarbauti, kad nepraeitų Lawrence nepamirėjus mūsų Tautos išklmingiausios šventės Vasario 16 d. Kaip matote, gerbiamieji, darbo yra įvalias, tik tai reikalinga, kad kiekvienas narys prisidėtų prie veikimo. O kad prisidėti prie veikimo, visų pirmiausia reikia lankyti kuopos susirinkimus. Šį-tą suprasdamas kviečiu gerb. Sandariečius skaitlingai lankyti kuopos susirinkimus. 12 kp. pirm.,
A. Bagdonas.

WATERBURY, CONN. Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 11 kp. metinis susirinkimas įvyks gruodžio 16 d. 7:30 val. vakare, svetainėje 883 1/2 Bank St. Todėl kviečiami visi kuopos nariai ir narės atsilankyti į šį susirinkimą, nes turime daug svarbių reikalų apsvarytumui. Taipgi šiame susirinkime bus renkama kuopos valdyba 1924 metams. Daug bus išduota raportų iš įvairių komisijų darbuotės. Taipgi šiame susirinkime turėsim pradėti dirbti prisirengimą prie ateinančių metų veikimo ir prie 10 metų jubilėjaus mūsų organizacijos. Neuzmirškite užsimokėti užvilktes mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie A. L. T. Sandaros 11 kuopos.
A. Orantas, rašt.

LIETUVOS ŽINIOS

VALSTYBĖS DRAMOS ATIDENGIMAS.

Įvyko 11. XI. 19 val. 15 min. Teatras publikos pilnas, kaip akis. Matyti, mūsų garbingų senelių, visuomenės veikėjų. Upas pakilęs. Pradžioj choras gieda Himną; Dramos Direktorius p. I. Gira pasako prakalbą.

Po tos įžangos seka vaidinimas "Aušros sunys." Tai — mūsų atgimimo laikai: — lyg sapnas pakartojas netolimą praeitį. Du veiksmu, ir... nutruksta.

Per antrąjį antrakštą kan. J. Tumas prašo publiką pasilikti savo vietose ir pataria jai prašyti Valstybės Prezidento paliuosuoti suareštuotą p. Smetoną, kaip buvusį prezidentą. Komendantas uždraudžia kan. Tumui kalbėti, bet, daugelio publikos prašomas, toliau tęsia savo kalbą motivuodamas savo pasielgimo priežastį. Tada prie kan. Tumo artinasi milicijos atstovas, bet publika jį silaikė.

Pabaigus kan. Tumui prakalbą ir pasibaigus antrakštui, Dramos Direkt. praneša, kad vaidinimas nebus baigiamas ir kad per 10 minučių bus užgesyta šviesa. Publika išsiskirsto nenoroms, murmėdama, kad neužbaigta spektaklį, o pinigai sumokėta.

("L. Žin.")

KAUNAS.

Žaliajame kalne, šalia turgavėtės, prie Ukmergės plento, riegso sena rusų cerkvė, dabar priklausanti žaliojo kalno pravoslavams. Šiai cerkvei yra priskirta didokas žemės sklypas, kurs rubežiuojasi su Ukmergės plentu ir žemaičių gatve. Pastebėtina, kad šios pravoslavų cerkvės valdovai nesirupina atlikti to darbo, kurs yra privalomas visiems Kauno miesto namų valdytojams. Pavyzdžiui, žaliajam kalne veik visur yra jau nutęsta cementiniai šalvygatviai. Tuo tarpu eidamas pro aukščiajį minėtą rusų cerkvę purvyne gali nuskesti. To dar maža: cerkvei priklausantis žemės plotas yra aptvertas sena, skygliuota viela, kurią praeiviai drasko savo rubus, o kartais ir kuną. Rodos, kad visi piliečiai prieš įstatymus yra lygūs? Tat kam čia daryti privilegijų?

Ar karvėms laiptai? 5. XI. naujai padaryti geri, gražūs ir patogūs laiptai, vedantieji iš Ožėskienės į Ukmergės plento gatvę buvo tiek apteršti karvių, kad švaram negalima buvo praeiti. Mat, jais miesto "obivateliai" karves gena...

KLAIPĖDA.

Pasienio sargyba. Š. m. lapkričio 3 d. pasienio apsaugą nuo Smalininkų iki Latvių sienos perėmė Valstybinė policija, su Valdyba Klaipėdoje.

Inteligentų klubas. Lietuvių iniciatyva sutvarta lietuvių inteligentų klubas (Aleksander str. — šale pašto). Narių iki šiam laikui įsirašė virš šimto. Pasamdyta gražus, ruimingas miesto centre butas.

PAGAUTI GARSUS PLĖSIKAI

UKMERGĖ. Šiomis dienomis vietos milicijos pastangomis sulaukyti Ukm. apskr. garsų plėšikai: Marcinavičius Adolfas, dezertyras iš Panevėžio, Pipiras Kostas iš Utenos apskr., Dudkis Vladas iš Ukm., Čiplinskaitė Marijona — užlaikytoja plėšikų gaujos, ir jų sėbrai. Laikė suėmimo iš jų pusės buvo ginkluotas pasipriešinimas, bet milicijos drašumu jie visi sumiti ir patalpinti kalėjiman; visas gi atrastas pas juos pavogtas turas gražintą nukentėjusiems.

Taipogi vietos milicijos pastangomis pabaigoje spalio mėn. ir pradžioje šio mėnesio Kauno apskr. sulaukyti žinomi arkliaviai: Vendžigaloje — Laškovas Jonas, Babtuose — Volkaitis Jonas, — plėšikai, operavę nuo 1919 m. ir slapstęsi Vokietijoj. Solo Juozas ir Zakčekis Jonas.

BLOGAS PAŠTAS.

SEDA. Jau 1920 m. buvo rašyta, kad Sedos paštas pertoli nuo miestelio, kad įėjimas paštan labai painus: per vartų vartelius, durų dureles ir tt. Ta pati padėtis čia ir šiandien, kaip kad prieš 3-4 metus buvo, nors pačiame miestelyje butų yra, kur butų galima tikrą paštą įtaisyti. Ypač bloga toksai paštas iš kitur atvykusiam, nes kad ir ant popierios gražinų padarę jį nu-rūdinęsi — vistiek sunku jį surasti.

Kauno laikraščiai ir korespondencija į Sedą pareina per dieną, bet kol vietos laiškanesys įteikia juos adresatams — trunka net dvi ir tris dienas. Prie to dar neretai pasitaiko, kad siunčiamieji laikraščiai ir korespondencija žuva arba pakeičiama: vieton Šiurpiui atiduoda Drugiui, ir tt.; kelyj irgi pakeičiama: vieton į Sedą, nueina į šėtą.

PLĖŠIKAI SIAUCIA.

LYGUMAI, Šiaulių apskr. Ant vieškelio tarp Šiaulių ir Lygumų pradėjo siausti plėšikų gaujos, kurios užpuldinėja žmones.

29 spalio vėlai vakare užpultas begrįžtantis iš Šiaulių Lygumų valsč., Juknaičių dvaro užveizda Eihenais; plėšikai užpuolė jį ir surikę: "rankas aukštyn!" ir užpultajam nepaklausius — nušautas ir atimti iš jo pinigai. Kelios dienos pirmiau 4 plėšikų buvo užpultas vėlai nuo ligo-nio grįžęs Lygumų felčeris Strumila, kuris revolvelio šuviais plėšikų atsigyvęs. Piliečiai labai susirupinę — kas bus toliau.

VADŽGIRYS. Į spalio 26 d. auštant, miške nušautas Jonas Pempė, apie 26 m. amžiaus.

A. SMETONA PALEISTAS

Surinkta 2000 litų įnešta įždan ir XI. 15 d. A. Smetona paleistas iš arešto.

VILNIUS.

Obsto denunciacija. "Dziennik Wilenski" įdėjo žinomo endeko Obsto straipsnį, kuriame šis skundžiasi, kad esą Vilniaus lietuvių draugija "Rytas" išmoka lietuvių mokyklų mokytojams algas doleriais, butent, po 18 dolerių kas mėnuo, t. y. 36,00,000 l. m., tuo metu, kai lenkai mokytojai iš lenkų valdžios gauna vos tik ketvirtą nurodytos sumos dalį. Toliau Obstas pabrėžia, kad Vilniaus krašto lietuvių mokyklose dėstoma sulig Lietuvos švietimo Ministerijos programą. Pagaliau, anot jo, tai sutinką su bendra Vilniaus krašto lietuvių taktika, visiškai neigiančia Lenkiją bei jos valdžią ir vien tik pripažįstančia Kauno vyriausybę, kaip teisią šią žemių šeimninę. Toks pat krypsnis vyraujas ir visose lietuvių mokyklose, kuriose buvo švesta net 5-rių metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių, ir ta proga pasistengta atvaizduoti vaikams Vilniaus kraštą, kaip Lietuvos dalį, laikinai lenkų ckupantų atplėštą.

Muitinė ties demarkacijos linija. Lenkų valdžia nutarė įsteigti Lietuvos pasienį 10 muitinių. Jų dvi jau įsteigta Janiuuose ir Dukšte.

Jieško Čičerino. Gudų atstovų pirmininko Taraškevičiaus bute du kartu daryta krata. Policija nerodanti dokumentų ir klausiam, ko jieško atsakiusi: "Čičerino."

Uždarė lietuvių vaikų prieglaudą.

Švenčionių lietuvių prieglauda vyriausybės įsakymu uždaroma ir priegaudos vaikai išskirstomi po Vilniaus lenkų prieglaudas. Švenčionių lietuvių prieglauda laikoma buvo dalinai visuomenės aukomis, dalinai švenčionių apskrities ir seimelio.

Dukštas. "Vilenskoje Utro" paduoda žinutę: Į rabiną Rubinsteiną atvykę Dukšto žydų bendruomenės atstovai, kurie jį prašė kreiptis į vyriausybę dėl Dukšto miestelio žydų gyventojų metrikų. Mat, Dukšto miestelio gyventojai iki didžiojo karo buvę visi užrašyti į civilių aktų Salako miestelio knygas, kuris yra Lietuvos respublikoj. Dėlei tos priežasties Dukšto miestelio gyventojams dabar neduodama Lenkijos pilietybės. Rubensteinas kreipėsis į valdžios delegatą, kuris žadėjęs tuo reikalu pasirupinti. ("L. Ž.")

OPERA

XXXI.

SAPNAS ANT VOLGOS.

Apie operą rašant — Sapnas ant Volgos — privalu bus šį-tą žinot apie tos operos kompozitorių Antaną Stepono sunų, Arenskį. Arenskij gimė Naugorodo mieste liepos 31 d. 1861 m., bet jau yra miręs. Laidotuvės buvo Petrapilėje, labai iškilmingos ir rodos 1905 m. (pats dalyvavau, bet gerai nepamenu laiko).

Arenskij tai vienas žymiųjų rusų kompozitorių, naujosios mokyklos. Jis, gal but, paveldėjo muzikalumą iš savo tėvų. Tėvas Arenskio buvo gydytojas ir kartu muzikas, griežė čello, o motina buvo puiki pianistė. Pirmutinį muzikos mokslą, piano ir kompozicijos, gavo pas Zikke ir paskesniai, nuo 1879 iki 1882 m. Petrapilio konservatorijoje, pas Rimsky-Korsokovą. Po užbaigimo Petrapilio Konservatorijos, Arenskij tapo profesorium kompozicijos — harmonijos ir kontrapunkto — Maskvos Konservatorijoje. Vėlesniai, rekomenduotas kompozitoriaus Balakirevo, gavo vietą vadovo Imperatoriškoj Kopyčioj, Petrapilėje. 1901 m. operą Sapnas ant Volgos buvo statyta pirmą kartą Maskvoje. Siužetas tos operos identiškas su P. Čaikovskio "Vojevoda," nes abudu jie naudojo Ostrovskio pjesą.

Operoje Sapnas ant Volgos Arenskij stipriai naudojo liaudies motyvus, prisilaikydamas gamtiškųjų muzikos palaipų. Jo toj operoj geriausiai išvystyta "burlokų" daina "Vniz po matuške, po Volge" ir graži scena Vojevodos sapno.

Arenskio muzika professoriška: teisinga, taisykliška ir šaltoka. Gal tas objektyvumas, kuris jo muzikoje apsiroveikia, daro ją flegmatiška, nes muzikoje labai normalis ir sveikas pulsas tai įdomus ir gražus tik muzikos filozofui; šiaip žmogui tokia muzika drungni. Perdėjimas pulso ir nenormalumų daro iš muzikos karikatūrą.

Dalys parašytų Arenskio veikalų; svarbieji: Sapnas ant Volgos, opera 4 aktų; Refaelius, vieno akto opera. Nal ir Damajanti, trijų aktų opera. Bakčisarajaus Fontanas, kantata (sulyg poemos Puškino).

Pianui koncertas; dvi simfonijos; Fantazija iš rusų liaudies dainų, keletas instrumentalių kvartetų ir kvintetų, daug įvairių dainų ir taipgi bažnytinės muzikos. Svarbus dar Baletas "Egipto Naktis." Iš teoretinių dalykų parašė — Praktiškoji Harmonija (vokiečių kalboje) Vadovas muzikalių formų ir tt.

Arenskij savo tvariniais labai įsivairus. Dalis jų artima Čaikovskio dvasiai, kita dalis — Wagnerio, o kiti veikalai tai kosmopolitinio pobūdžio, neišskiriant nei bažnytinį veikalų. Arenskio muzika vienok gana populiarė ir dainavimui jo visi dalykai rašyti vidurinių stylum, tarp stilių melodiškojo ir deklamatoriškojo; kas nors artimo "vagnerianizmui," pasireiškusiam "Lohegrine."

Sapnas ant Volgos 4 aktų opera. Libretto pagal komedijos Ostrovskio "Vojevoda." Kaikurie šaltiniai sako, kad šioji opera buvo statyta pirmą kartą Maskvoje 1890 m. 21 gruodžio (Grove's Dictionary of Music). Veikmei vieta, upė Volga. Laikas: XVII metašimtis. Aktas Pirmas. Pirmas Paveikslas. Vlaso Divžogo daržas. kuriame jo dukteris, Marė ir Praskovia klausosi mergaičių dainų. Marė sako pasakaitę apie seklyčios mergelę ir josios meilutį. Tas meilužis tai yra bajoro Bastriukovo sunus, kuris slapstai įsivagia daržan ir pasižada pavogt Marė, jeigu geruoju jam su-

ja neduos apsivest. Planas Bastriukovo ir jo tarno Riezvogo, pavogt mergaitę, nugirstas ir nepasiseka.

Vojevoda, sužieduotinis Praskovijos, aržus ir nesuivaldęs senis, pamatęs Marė, atsišlėja nuo Praskovijos ir prašo rankos Marės. Žinoma vojevodai viskas galima ir jis Marė, kaip jau savo sužieduotinė, iki vestuvių, uždaro savo rumuose. Antras Paveikslas. Bastriukovo namų priėmėnė. Meilužis Marės, Bastriukovas, labai nusiminęs. Jo tarnas Riezvyj, pataria Bastriukovui kreipties prie "nežinomo" ir žemos rūšies žmogaus Dubrovino, Vojevodos prieš, pas kurį vojevoda ir-gi buvo pavogęs pačią, kad kokių nors budu nugnybus gyvastį Vojevodui. Patarta — padaryta. Dubrovinas kreipiasi prie burtininko Mizgirio, kad Vojevodą nusivylot bažnyčion ir tuo laiku pavogt Marė. Bastriukovas tokiu planu tiek nužiungta, kad jau pradeda kelti vestuves pilna puota ir su dainomis.

Antras Aktas. Paveikslas Pirmas. Vojevodos namų seklyčia. Vojevoda įsako visiems tarnams, bet paklusniais jo sužieduotinei, Marei Vlasjevnai ir į saugot. Olena, pavogtoji pati nuo Dubrovino, išmetinėja užtai Vojevodai ir baugina jį bausme dieviškaj. Burtininkas Mizgiris ir čia nuolatiniu patarėju Vojevodai, nusūnčia jį bažnyčion, kaip kad ir buvo tarta, bet daro naują dalyką: užžada medų, kurį rengia duot išsigert Marei, kad pastaroji pamylėtų Vojevodą. Paveikslas Antras. Girioje, trakais užaugę kriaušiai ir toluoje klišoturius. Dubrovinas pasakoją "pustelninkui" savas nelaimės, kaip jį Vojevoda nuskriaudęs atimdama pačią ir prašo palaiminimo kovai su tokiu galingu priešu.

Aktas Trečias. Vojevodos namuose seklyčia, kur patarnautojos mergaitės linksmina Marė šokiais ir dainomis. Marė rūpestį pilna, bet laikosi tvirtai. Pavogtoji pati, Olena, slapstai praneša Marei apie Bastriukovo ir Dubrovino sumanymus. Namų auklė, Nedvigė, kad visus palinks mint, užveda pasakaite, kurią sako lyg per sapną ir taip bespasakodama užmigo visus. Kaip visi užmiega, tai ant pečiaus pasirodo domovoj (naminis velniukštis), kuris žiuri į Marė, dideliai gėrėjasi ir paskesniai, iš nuobodumo, kerta per šlyką (čipkus, kepuraitę) auklės Nedvigės, kurį numuša nuo galvos, nes jam nuobodu kai-kam pykčio nepadarius.

Aktas Ketvirtas. Paveikslas Pirmas. Kaimietiška grėčia. Sena bobutė supa lopšėlį ir niu-niuoja liudną dainele. Netikėtai, pravažiuojant pro šalį, sustoja Vojevoda ir apsinakvoja. Užmīgęs sapnuoja du labai baisius sapnus; buk ant jo, Vojevodos, paduotas skundas Galingajam Valdonui, kuris jo vieton skyrta but vojevodu kitą, ir kad Bastriukovas pavagia jį sužieduotinė, argu atgauna savąją, t. y. Marė.

Vojevoda, pabudęs, umai rigina visus savo tarnus grįžt atgal; skubinasi namon. Paveikslas Antras. Vojevodos sodas. Marė ir Bastriukovas, Olena ir Dubrovinas visai pasirengę bėgt ir čia juos visus Vojevoda su savo tarnais sustabdo. Vojevoda griebia tutiną ir nori nudurt Marė, bet čia umai įeina naujai paskirtas vojevoda su savo svita ir išgelbsti Marė ir visus kitus.

Susirinkusi minia nuolankiai garbina Apveidą. Teko girdėt tą operą Petrapilėje. Buvo statyta teatre Narodnyj Dom Nikolaja II. Orkestruota "rusų kaimo stilyje," t. y. orkestruje dominuoja rusiška balalauka. Kai-kur balalaukų akompaniamentas labai tinka, bet

kuomet to ten permier, tai atkaru. Mikas Petrauskas.

IŠ LONDONO.

(Baltiko Valstybių Astovai Overseas Lygoje).

Lapkričio 20 d. Overseas League Londone (Vernon House, Park Place, St. James St., London, S. W. 1.) surengė priėmimą Baltiko Valstybių tikslu arčiau susipažinti su naujomis respublikomis ir sudaryti draugingumo ir kooperacijos ryšius.

Overseas League (Užjurių Lyga) yra labai didelė organizacija, turinti suvirš 25,000 narių. Jos vyriausiasis uždavinys yra palaikyti artimus ryšius su D. Britanijos dominijomis. Inkorporuota karaliaus čarteriu, ir D. Britanijos karalius yra tos Lygos patronas. Baltiko valstybes susirinkime atstovavo: Estonijos atstovas Londone, Dr. O. Kallas, Latvijos atstovas p. G. W. Bisseneek ir Lietuvos Atstovybės Prekybos Attache, V. K. Račkauskas.

Susirinkimą vedė Lordas Queenborough. Dalyvavo netol 200 žmonių iš aukštųjų anglų klasių.

Pirmučiausiai kalbėjo Lordas Queenborough, bendrai nupiešdamas Baltiko Valstybių, — Lietuvos, Latvijos ir Estonijos — atsitiradimą po karo, tų naujų respublikų laimėjimus politikos, ekonomijos ir kultūros srityje; jis ypatingai pabrėžė sekančius faktus: Baltiko Valstybės, išsiluosavusios iš po ilgos priespaudos, taip išmintingai ir rimtai griebsi valstybinio darbo, kad dabar jau gali būti pavyzdžiu kitoms valstybėms; jos sureguliuo savo budžetus, turi pastovius pinigų, kiekviena jų turi po universitetą, daugina pradinių ir vidurinių mokyklų skaičių.

Lordas Queenborough, pabaigęs savo kalbą, supažindino dalyvius su Baltiko Valstybių atstovais, kalbėjusiais įvairiais tų respublikų klausimais.

Generolas A. Burtas rodė savo kalba artimą apsipažinimą su Baltiko Valstybėmis, ypatingai su jų kovomis prieš bolševikus ir bermontininkus; tuo metu generolas buvo tose valstybėse, kaip Britų misijos pirmininkas. Latvų Atstovas p. Bisseneek

Verpetas.

Satlė šviečia gėlės žydi

Saulė šviečia, gėlės žydi, Mano dvasioje naktis. O tos mintys mane kremta, Audros širdį drasko vis.

Krimskit mane, kiek jus galite, Pas'liuosuoti negaliu, Nors ir sunku taip gyventi — Aš kentėti čia turiu.

Ach, jus sparnai, jus erdviniai, Jus be laisvės, lyg vergai; Kenčiat šiandien surakinti, Man pasaulis — tik vergai.

Nebelinksmisuios, kaip pirma, Pilnas vilties po dausas, Tame sukuryj pražusiu, Man gyvenimas šausas.

Tu skrajuokli, juodas varne, Ko plasnoji ties akim? Gal tu tinklą mirčiai audi? — Nekariausi su manim! 15-VII-22.

Verpetas.

Atleskite man...

Atleskite man už tai, kad aš visai Mažai tenuveikiau, kovos neišlaikiau, Kad aš pačiame dvasios tvirtume kritau, Kad aš tave varginau taip ilgai, ilgai. Atleskite man, kad aš lyg koksaui bailys Pabėgau iš amžinosios buvio kovos, Ir taip jau nebėr nė vienos skaisčios dienos, Kad žybteltų man šviesos vilties spindudys. 14-VII-22.

vaizdžiai nupiešė Lietuvos, Latvijos ir Estonijos istoriją ir svarbiausiosios jų kovos už laisvę etapus. Anglams labai patiko sužinoti, kad mes esame seniausia Tauta Europoje, — gailinti buti "Britų pratėviais" ("grandparents of the British people"). Po Latvų atstovo kalbos reikėjo kalbėti, einant programą, Lietuvos atstovai; kadangi Lietuvos atstovas Anglijai p. T. Naruševičius tuo metu buvo Lietuvoje, tad kalbą apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonominę padėtį pasakė V. K. Račkauskas. Pagaliaus kalbėjo Estijos atstovas Dr. O. Kallas ir Poni Kallas. Dr. Kallas išreiškė dideles ir sunkias klūtis, kokias turėjo Baltiko Valstybių gyvenimui kovodami už savo kultūrinę teisę. Poni Kallas dėkojo Overseas Lygai už draugingumą ir už surengimą šito susirinkimo.

Prie pabaigos reikia pastebėti, kad Overseas Lyga sutraukė į save daug įtakingų anglų, turinčių santykių su kitomis šalimis. Tos Lygos patriotingumui pažinti užtenka paminėti, kad jos nariai visados, kiekvieną susirinkimą pradėdami, atsistoję kalba savo credo: "Tikėdami, kad Britų Imperija stoji už teisybę, laisvę, tvarką ir gerą valdžią, mes, kaip Britų Valstybės piliečiai, pasižadame eiti šita mūsų tėvų paliktąją mums paveldybą."

Susirinkimas ir kalbos padarė klausytojus labai gero išpuodžio. R.

California.

Kalifornijos valstija yra garsi visame pasaulyje ir turbūt nei jokia kita šalis pasaulyje nėra taip turtinga ir graži, kaip Kalifornijos valstija Amerikoje. Taipgi labai daug šią valstiją išgarsina Hollywood, Cal., kuriame yra didžiausias pasaulij judamųjų paveikslų laukai ir didžiausios laboratorijos filmų išdirbimui. Čia suvažiuoja iš viso pasaulio didžiausieji artistai; sujungę jie-gas lošia veikalus ir tų veikalų filmai plaukia į visą pasaulį, ir net mūsų tėvynę Lietuvą pasiekia. Taigi Hollywood ir vadinasi "Movie land."

Kalifornijos valstija yra šiltas kraštas. Ją apjuosia šios valstijos: Oregon, Nevada, Arizona, Žemesnioji Kalifornija (Lower California) ir lėtoji jura. Šios valstijos sostinė Sacramento. Kalifornija yra kalnuota šalis. Kitur kalnai turi net iki 14,898 pėdų aukščio. San Francisco Bay yra didžiausia prielauka prie viso Pacific'o (Lėtųjų jurių).

Kalifornijos valstija, antra valstija šiaur. Amerikoje aukso turtais, ir pirmą valstija petroleum (akmeninis aliejus, sulyg Lallo Žodyno) turtais. Kiti mineralai yra šie: sidabras, cinas, grafitas, cobalt granitas, marmoras, smilt-akmenis ir smalinė anglis.

Kalifornijos valstijoje Agrikultura išvystyta iki augščiausiam laipsniui. Tasgi valstijai teikia ir ilžinišką kapitalą. Fruktų produkcime negali susilyginti jokia kita valstija šiaurinėj Amerikoje.

Kalifornijos valstijoje klimatas neišpasakytai geras ir sveikas. Pajuryj žiemos metu buna

labai gražus oras. Vasaros metu irgi labai malonus oras. Šiltesnėse Kalifornijos valstijos dalyse vasaros metu buna gan karšta. Sacramento Valley (dauboj) vasarą tankiai nerkuras siekia iki 100 laips. karščio.

Kalifornijos valstijoje gyven-

tojų prieš pat didijj Europos karą buvo priskaitoma į 2,377,549 moterų 1,054,571, vyrų 1,322,978. 1,791,117 šioj šalyj gimusių ir 586,432 atėjusių; baltųjų 2,259,672, juodųjų 21,645, indijonų 16,371, kinų 36,248, japonų 41,356 ir 2,257 kitokių.

J. St.—ts.

Dar dėl kun. Tumo Incidento.

Visuomenė, teatre kan Tumo įsiubuota, vis dar nenurimo ir eina joje kartais nesveikų mus valstybingumui gandy bei minčių. Darosi tai iš dalies ir todėl, kad laikraščiai to incidento gairėnina dar nenušvietė.

Kan. Tumas gražiai ir korektiškai p. Prezidento prašė. Neįsileidžiant tuo tarpu į to prašymo esmę bei motyvus turii pažymėti, kad Vakarų Europoj ir Amerikoje (žinoma, Jungt. Valst.) dažnai buna tokios rusies prašymų į Prezidentą ar karalių.

Ten tokia yra tradicija, kad kiekvienas pilietis turi teisės savo valstybės galvos "prašyti." Jam prašant joks valdininkas — civilis ar kariškis — netur teisės įsikišti ir ginti jam prašyti. Kas bebūtų, jei taip koks nors valdininkas prašytoją sutrukdytų, prezidentas ar karalius gi garsiai tartų: "O aš noriu jo išklaudyti!"

Rusioj caro asmeniškai ko nors paprašyti, kad ir nuolankiausiai būtų labai pavojinga buvus, bet ir ten žmonės kartais prie caro viešai priešdavo ir asmeniškai prašymą įteikdavo.

Tačiau Vakarų Europos Valstybės taip sutvarkytos, jog be tokios rusies prašymų apsieina; yra tai reti atsitikimai.

Bet man neteko girdėti, kad tie "prašymai" būtų daromi bažnyčiose. Į bažnyčias žmonės su-eina pasimelsti ir savo dvasios pakėlimui. Į teatrus žmonės su-eina dvasios atsilsiu irgi toj šventykloj savo dvasios pakėlimui.

Mus gyvenimas sunkus, vargingas. Tuos varguos bei rūpesčius musų dvasia dažnai lyg rambėja, ar sustinga. Mums būtina reikalinga vieta, kur mes bent trumpam laikui tuos rūpesčius užmirštame ir savo dvasią nuo gyvenimo dulkių apvalytume. Tas galima vieniems bažnyčiose, kitiems teatruose. Kasgi būtų jei mums tuos mus dvasios ramybės bei pakėlimo rumus suardyty?!

Tatai, susimildami: neardykite bažnyčių ir teatrų ramybės, neperkelkime ten savo partyvės pirklybos!

Šiandien teatre kalbėjo kan. Tumas, rytoj koks nors krikščionis demokratas, poryt valstietis liaudininkas.

Ir gerai išėjo, kad kan. Tumui jo eksperimentas nepavyko: ir sukliudė p. komendantas, ir išėjo p. Prezidentas, ir ramūs išmintingi žmonės jam nepritarė ir dargi smarkiai jį tuojaus į akis išpeikė.

Jei šį kartą būtų pasisekus kan. Tumui — būtų tai precedentu kitiems — ir įneštume didelę į mus meno šventyklą suirutę.

Kan. Tumas yra menininkas. Todėl jam ypač nepritinka, labai negražu, kad jis tą savo dvasios šventyklą partiviu reikalu subiauriojo. Reik manyti, kad jis tai padarė nepagalvojęs, bet kaip jo jausmo, afekto žmogus, kad jis — ačiu savo menkam politikoj nusimanymui ir ačiu savo gerai širdžiai buvo "Pažangos" partijos žmonių įrankiu ar artimu p. Smetonos giminių.

Dovanokime geram kan. Tumui — Vaizgantui, nes jis tai padarė ne iš blogos valios, bet dovanodami jam tai priminkime pasižadėjimą, kad jis niekad panašiai nesiels — neardys mus

taip brangios, dieviškai šventos meno šventyklos.

Čia pat teatre didelė dalis publikos karštai pritarė kan. Tumo žodžiams, padarė jam ovaciją, triukšmą, ir įsismaginus suardė visuomenės tvarką, sulaužė jai pačiai taip brangią valstybinę drausmę. Atsitiko tai todėl, kad kan. Tumas kalbėjo iš savo širdies gilumų ir pataikė irgi tiesiai į širdis. Musų žmonės geros širdies ir todėl ir šį kartą greičiau paklausė savo širdies balso, negu proto. Paskui daug kas pagalvojęs gailėjosi pasidaręs "Pažangos" partijos įrankiu.

Net du kartu aš čia pasakiau, kad tas įvykis buvo "partyviu." Ar neklystu aš čia? Juk kan. Tumas prašė už mus buvusį prezidentą, o ne už partijos narį.

Čia ir yra visa mus gerb. publikos nesuorientavimo esmė, kad neatskiria, jog p. A. Smetona pasodintas kalėjiman ne kaip buvęs prezidentas, bet kaip prasikaltęs publicistas, redaktorius, varęs partijos (vistiek kokios) darbus bei politiką.

Paimkime Amerikos pašto markutes ar dolerius. Ten rasite turbūt visų buv. Amerikos prezidentų atvaizdus, baigiant net paskutiniu. Amerikonai juos tam tikru budu gerbia ligi gyvo galvos ir vėliau.

Bet tie buvusieji prezidentai nustoję but prezidentais, sugeba taip gyventi, ir elgtis, jog juos turi gerbti. Tarp kitko jo jų prezidentavimo kaž kaip negirdėti, kad jie aktyviai savo partijoje dalyvauly.

P. A. Smetona ir nustojęs prezidentu buti visa galva pasinėrė savo partyvume, apsisiautė daug kam įkirėjusiais irgi siaurai partyviais žmonėmis, iš vieno eina su taip neranginamu visuomenėi žmogumi, kaip prof. Volde-maras, leidžia laikraščius, kurie vis ką nors užgauna — ir nori, kad jį gerbtų kaip buvusį prezidentą, o jo gal tik pusiau sąmoningai gentai nori, kad visas teatras prašytų esamojo Prezidento, kad jis susimylėtų ant buvusio prezidento! Kur čia sveika logika?

Aš nieko nesakau, kad p. A. Smetoną pasodino be teismo kalėjiman. Nesakau, nes daug jau apie tai jau buvo sakyta ir niek negelbėjo. Negelbės ir mano žodžiai. Tik taip vienas sau galvju: kad taip už šį spaudos nusizengimą teismas būtų nuteisęs p. Smetoną bent vienai dienai kalėti — daug sunkiau būtų jį nubaudęs negu p. Komendantas dviem mėnesiais jį bausdamas.

Bet istorija dar nebaigta: p. A. Smetona, vedamas kalėjiman, nesugebėjo rimtai ir kilniai laikytis, tik garsiai pagręsė: "na, tegul jie palauks — aš jiems parodysiu."

Ir prisimena man centralinės Amerikos prezidentai: vienas kitą gaudu, vienas kitą verčia, vienas kitą kalėjiman kiša, net kitą žudo. Aš nematau, kad p. A. Smetona šitokį "parodymą, tuos žodžius tardamas, turėjęs galvoj. Visgi ką ir kam dar ketna p. A. Smetona "padaryti"? ("L. Ž.") M. K.

SANDARIECIAI! PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ" IR PRIKALBINKIT NAUJŲ SKAITYTOJŲ, BEI UZRASIKIT SAVO GIMINEMS

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, VINCENT J. SZLIAKYS Editor. K. J. PAULASKAS Business Manager. 227 N. Street, Boston 27, Mass.

SANDARA AMERIKOS LIETUVIU TAUTINES SANDAROS Savaitinis laikraštis Leidžiamas kas ketvergas Prenumerata turi būti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaičiuoti nuo dienos užrašymo. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojanti: Metama kainuoja (Amerikoje) \$2.50 " " " " (Kanadoje) ... \$2.75 " " " " (Užaienuose) .. \$3.00

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

SMETONA ISPIRKTAS.

Vėlesnieji Lietuvos laikraščiai atneša daugiau žinių apie Smetonos ir Valdemaro incidentą Kaune. Kaip žinome, už paskelbimą melagingos žinios, buk dabartinė Lietuvos valdžia yra parsidavus Lenkijai, Smetona nubaustas 2000 litų, gi Valdemaras ištremtas iš Kauno iki galui karės stovio ir turi išbūti vieną mėnesį areštantų rotoje. Smetona baismės nemokėjo, tad buvo pasodintas kalėjiman. Kun. Tumas, šiuodviečių draugas, bandė užtarauti už Smetoną, kaip pirmąjį Lietuvos prezidentą ir teatre net norėjo sukelti riaušes prieš valdžią. Riaušės pasisekė sukelti ir vaidinimas sutrukdyti, bet visuomenės nusistatymas buvo ne prieš valdžią, tik greičiau prieš Smetoną ir prieš jo netakingą užtarėją kun. Tumą. (Plačiau apie tai skaitytojai ras kitoje šio "Sandaros" numerio vietoje). Neišgelbėję triukšmu, Smetonos draugai sudėjo 2000 litų ir išpiko jį iš kalėjimo.

NEPAGIRIAMĖ NĖ SMETONA, NĖ VALDEMARAS.

Mus vienminčių Lietuvoje organas "Lietuvos Žinios" nepagiria nė Smetonos, nė Valdemaro. Abejoje apie jų motyvų prakilumą ir mano, kad jie tikrai užsitarnavę baismės. Pasmėrkia (mus nuomone negana tvirtai) tą dėsni, kad juos bauviė ne teismas, tik Kauno komendantas. Didėsnis pasmerkimas, kurį ir mes perspaudiname, yra kun. Tumui už jo demagoginį, nors nenūsisekusį, protestą teatre. Taigi abelna įspudį tų raštai, kurie gyvena Kaune ir mato įvykių pašaknes, daro tokį, kad Smetona ir Valdemaras melagingai terlioją Lietuvos valdžią savo asmeninei naudai ir kad jie užsitarnavo nubaudimo, tik tas nubaudimas atėjo ne teismo vieškeliu, tik administracijos šuntakiais.

NERAUJA BĖGLO IS SAKNŲ.

Niekas nepagiria to, kad Smetona ir Valdemaras nubauti komendantų įsakymu, vienk tiek niekas negali peikti nė komendantų, nes jis elgėsi pagal įstatymus ir turėjo pilną teisę tą daryti, ką yra padaręs. Taigi kaltas ne komendantas, tik įstatymai, duodanti komendantui tokią galę — buti teisėju, aukščiausiuoju cenzorium ir egzektorium. Vienok jokio žygio, kiek mums čion Amerikoje matyti, nėra padaryta, kad atšaukti tokias teises, kurios duoda milijonui žmogų tokią arbitrarę galę ir rankas.

Kun. Tumas, logikingai elgdamosi, buvo privales. Jeigu jau šaukėsi į minias, sukties to, kad iš minių būtų pareikalavimas atšaukti nelemokratinį įstatymą. Jei yra piktas, jį reikia rauti iš šaknų, o ne erzinti jį gnaibant viršūnelė. Taip atrodė, tarsi Lietuvos da norėtų tu administratyvio baudimo šlykštynių, kiekvienas tikėdamas, kad ji bus atkreipta prieš jo politinius priešus. Kelia triukšmą tik užgautieji ir ne prieš patį įstatymą, tik prieš jo atkreipimą ant jų. Mat jie skaitėsi privilegijuotais, tad jiems didis surpizas, kad į kiūus pateistas įstatymas virsta buererungu ir pataliko jiems patienis į smilkūni. Matyt da negreitai Lietuvoje visiškai išgaruos privilegiju giliai įsiėdęs raugas. Mums sako, kad ir Smetonai prezidentaujant buvo šis įstatymas, kurs davė komendantui teisę jį dabar nubauti. Gali buti, kad Smetonai prezidentaujant šis įstatymas buvo įvestas, ir gali buti, kad paties Smetonos pasirašymas padarė tą įstatymą teisėtu. Ar šiaip, ar taip, bet prie Smetonos šis įstatymas buvo ir, prieš kitus atkreiptas, jis buvo geras ir Smetonai, ir jo draugams. Kun. Tumas prieš jį ne protestuoja — prieš tą įstatymą — reiskia jis ir šiandien jiems geras, tik tas negera, kad ne jį priešus atkreiptas...

KLAIPĖDOS BAZNYČIA.

Klaipėdos krašto lietuviai didžiojoje yra evangelikai, ne katalikai. Jie turi 29 evangelikų parapijas su 33 kunigais. Bet, stebėtina, kad nors Klaipėdos kraštas yra Lietuvos autonomirė dalis, Klaipėdiečių-evangelikų bažnyčia da vis priklauso nuo Karaliaučiaus Konsistorijos ir nuo Berlyno bažnyčių tarybos, tarsi Klaipėda būtų Vokietijos dalis. Su Klaipėdos evangelikų bažnyčia atsikartoja ta pati istorija, kokia buvo su katalikų visos Lietuvos bažnyčia, kuri priklausė nuo Varšavos.

Klaipėdai esant po Vokietija, jos kunigams algas mokėdavo Vokietija, bet kad Klaipėda pasiliuosavo iš Vokietijos, žinoma, Vokietija liovėsi ir kunigams algas mokėti. Dabar Klaipėdos krašto valdžia moka kunigams algas — ne mažiau kaip 540 litų ir mėnesį kiekvienam kunigui.

Ir neatsižvelgiant į tai, kad pati Klaipėda sumoka kunigams algas, Klaipėdos kunigų valdo Karaliaučiaus ir Berlyno vokiečiai. Pavyzdys toks: Vyžių parapijos bažnyčios taryba buvo pasirinkus sau kun. Petriką iš Naujamiesčio, į vietą iš jų išėjusio kunigo Obereigner'io. Ir kas? — gi Karaliaučiaus Konsistorija pasipriešino kun. Petriko atvykimui į Vyžius. Vyžių parapijos bažnyčios taryba savo pirmtuosius rinkimus pakartojo ir reikalavo kun. Petriko, tuomi reikalui kreipdamasi į Kulto skyriaus decernentą D-rą Gaigalaitį. Bet šis nesijautė galis ką gelbėti ir vėl kreipėsi į vokiškąją konsistoriją, kuri kun. Petriko neužtvirtino, tik atsiuntė p. Šernių iš Priekulės, kaip kunigo pavaduotoją.

Klaipėdos evangelikai, nenorėdami buti Vokietijos globoje, samanė sudaryti savo bažnyčios tarybą išvien su Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia. Mat Lietuvoje yra 21 evangelikų bažnyčia su 19 kunigų. Rukų ir

Plaškių parapijos padavė prašymą, kad sujungus Lietuvos ir Klaipėdos evangelikų bažnyčios ir sudarius viena bažnytinę valdybą. Rugsėjo 25 ir 28 dd. buvęs Kaune Lietuvos evangelikų bažnyčios sinodas norėjęs šį prašymą svarstyti, ir sinodo pirmininkas vyskupas Titelbarhas buvo Dr. Gaigalaitį dėl šio klausimo į posėdį pakvietęs, bet Dr. Gaigalaitis sakėsi esąs darbas užimtas ir negalįs atvykti, gi pavaduotojo jokio nesurandąs.

MUSŲ FINANSAI.

"Lietuvos Žinios" paduoda sekantias žinias apie Lietuvos finansus: 1923 metų pajamų samata jau peržiūrėta ir priimta. Bendrai ji šitaip atrodo: 1. Ministerių Kabinetas 30,000 2. Vidaus Reik. M-ja 2,146,900 3. Fin., Prekybos ir Pramonės M-ja 4. Žemės ūkio ir Valst. Turty M-ja 18,981,625. 5. Švietimo M-ja 623,000. 6. Teisingumo M-ja 1,730,100 7. Susisiekimo M-ja 40,927,881. 8. Užsienių Reik. M-ja 1,073,440 9. Krašto Apsaug. M-ja 753,640. viso papr. pajamų 173,469,640. 10. Žemės ūkio M-ja 2,571,100. 11. Finansų Minist. 25,296,202. viso nepapr. pajamų 27,867,163. viso pajamų 201,337,163.

Apart paminėtų "Liet. Žin." 252 Nr. Ministerijų pastaromis dienomis peržiūrėtos Teisingumo, Vidaus, Žemės ūkio ir užbaigtas svarstymas Susisiekimo ir Finansų pajamų samatų. Finansų Ministerija. Žemės mokesnis išskaičiuotas naujomis Seimo priimtomis normomis, atmetus 10 nuoš. neįplaukiamų likučių. Išviso šis mokesnis sudaro 17,000,000, prie kurių dar pridėta 60,000 pabaudų už nesumokėjimą; apart to, ukinkai turės dar kitas pabaudas apmokėti pavidale atlyginimų už žygius milicijai. Tai vis sudarys didelę ukinkams našta, ir nėra abejonės, kad vargu šis mokesnis bus realizuotinas. Tai vėl viena iš skaitlinių, nuo kurių Finansų Ministeris nenorėdamas virš galimybės įtempti mokėtojų pajiegiumą, turėtų žymioj dalyje atsiskaiyti. Tokių pozicijų biudžete reiktų vengti.

Miestuose ir miesteliuose nekilmojamas turtas turės duoti 1,500,000 ir 24,000 pabaudų. Ir čia nepatartina aukšta suma. Juk musų visi miesteliai teisingai atst. Bielinu pavadinti supuvusiai. Miestelių namų savininkai — tai elementas labai dabar neturtingas. Butai ypatingų pajamų niekuomet neduoda, dabar visai nieko neduoda. Remontas, gatvių ir pačių namų valymas ir bendrai svarūs palaiškymas apsieina labai brangiai.

Neleistina, kad juos ir toliau apdėti tais mokesniais, kuriais jie buvo šio m. apdėti, nes jie fiziškai nebakantini. Ir ši politija ar politina. Iš prekybos ir pramonės įstatigų laukiama a) patentinis mokesnis 2,000,000. Mokesnis aukštas sunkus. Išskaičiuavus 1923 metų normomis galima būtų tikėtis gauti 3,000,000, bet ministerija mano, kad dėl aukštų mokesnių dalis krautivių užsidarys ir todėl tiek neįplauks.

Bendrai kalbant, nuo mokesnio jau seniai reiktų atsiskaiyti;

patentinis mokesnis jokios kritikos neišlaiko, kaip ir visi realūs mokesniai, nes imamas nuo krautivės rūšies, neatsižvelgiant į pelną ar krautivės turtą.

Bauda komisijos sprendimu nuo 70,000 sumažinta iki 20,000. Taipogi ir papildomasis prekybos ir pramonės mokesnis pačios Ministerijos sumažintas iki 1,000,000 (turėjo įplaukti 2,500,000, bet šįmet žymiai mažiau gauta, negu buvo numatyta, antra vertus — turės užsidaryti eilė krautivių).

Dar neišleistas tarnybos ir užsiėmimo mokesnis turės duoti 600,000; pats įstatymas pareikalautas iš Seimo ir kaip girdžiama yra p. Karveliu taisomas ir šlifuojamas.

Bankų indėliai yra apdedami 5 nuoš., kas duoda fiskui 5,000, parduodamas privatus miškas duoda 8 nuoš. — 2000 litų; jau atgabentos, dailininko Jamonto projektu pagamintos kortos manoma duos 30,000 įplaukų. Žyminis mokesnis sudaro gan aukštą sumą — 5,520,000.

Papildomasis nuo bendrų pajamų (1 nuoš.) mokesnis turės išduoti 5,000,000 — suma labai abejotina, nes šalyj dėl litų stokos, dėl aukštų mokesnių ir dėl dalies derliaus žuvimo jaučiama prekybos stagnacija.

Iš viso rinkliavos numatytos 33,542,450 litų. Monopolijų Valdyba ima po 250 litų patentinio mokesnį iš 31 veikiančio spirito bravoro (iš viso jų 36), ir papildu po 1 litą už kiekv. tukstantį laipsnių virš 5000°, taipogi 125 litus nuo 13 alaus bravorų ir 50 litų nuo 10 vaisvynio dirbtuvių; čia išviso įplaukia tik 33,425. Gėrimų akcizas sumažintas: 1923 m. — buvo numatyta 14,880 už spirito ir degtinės akcызą, šiais metais gi tik 440,000, nes įvedamas monopolis, liks tuomet tik likėriai ir pan. gėrimai.

Nuo alaus akcызas taip pat sumažintas: 1923 m. — 1,350,000, 1924 m. — 1,004,300, nes faktinai žmonės šiais metais mažiau išgėrė (dėl šalto oro). Gėralams pardavinėti patentinis akcызas mokesnis turės sudaryti 1,340,000.

Tabako akcызas: pagrindinis nuo 11 tabako fabriky ir 3 machorkos dirbtuvių po 600 litų turi sudaryti 17,300; papildomasis — nuo svorio — 10,000; Lietuvoje apdirbamos tabakos akcызas pakeltas — tabakui 50 nuoš., papierosams 45 nuoš. — turės duoti 5,000,000.

Degtukų akcызas nuo 4 fabriky (3 Kaune, 1 Jonavoje) duos 172,000.

Gaminiai, pagaminti 2 mielių dirbtuviėse, 1 acto (uksuso esencijos), 5 arbatos išpilstymo sandėliuose (3 — Kybartuose, 2 — Kaune; perka arbatą ir pakuoja) ir atskirus rusų firmų pakelius), liako ir kvėpalų dirbtuvių (Kaune, Florance) duoda akcызos tik 165,450, nes pats gaminimas labai menkas.

Degtinės monopolis, jei jis vystysis normaliai, turės duoti 36,000,000; tuo tarpu veikia tik Kauno pilstytuvė. Turės dar veikti pilstytuvės Panevėžyje ir Telšiuose.

Muitai numatyti: įvežamieji 19,900,000, išvežamieji 6,000,000; viso muitinės departamentu įplaukos — 26,139,250.

Matų ir Svarstyklių Rumai turės atlikti dar savo darbą Klaipėdoje; šiaip Lietuvoj jos kleimavimo darbas baigtas. Išviso čia apie 96,000 litų pajamų. Vidaus Reikalų Ministerija — Pil. Aps. Dep. 1,946,400; daugiausia paimita už užs. pasus — 1,000,000 ir jv. leidimų ir liudyimų 525,000 litų. Savivaldybių Dep. — 200,000, Sveikatos 140,000 (iš Ligoninių, Kurortų, Higienos Institutų ir kt.). Atstatymo Komisarjato 40,500.

Teisingumo M-ja — paveldėjimo mokesnio 1,000,000, laisv.

profesijų pelno mokesnio 15,000, žyminio teismo mokesnio 398,000, notariato mokesnio 185,000, iš kalėjimų — 50,000 — viso 1,730,100 litų.

Susisiekimo M-jos Paštų Valdyba. Iš pašto ženklų laukiama įplauksią 3,500,000, telegrafo 1,400,000, telefonogramų ir pasikalbėjimo — 1,000,000 — viso 7,005,600. (B. d.)

Laiškas iš Paryžiaus.

Nors nevisuomet, bet kaip kartais Francuzijos buožių spauda paduoda gana svarbių žinių iš Sovietų valstybės, ir net su užvydais.. tardami griebtis greičiausių priemonių, kad susibičiuliauti su Rusija.

Panašiai, Vokietija jau turi geriausių vietų ant Rusijos laukų, saviems išdirbinimams ir 1922 metais Rusijos įvežimais Vokietija atsiskaitė visą trečdalį kapitalų. O iš Rusijos išvežamų prekių pirmą 1923 metų pusmetį Vokietija sunaudojo viso 46 nuošimčius. Vienų tik gruodį išvežta iš Rusijos nuo 1922 metų spalio mėnesio iki 1923 metų spalio mėnesio 45 milijonai pudų, Vokietijai išpuolė 28 milijonai pudų.

Ir taip visais galais vokiečiai susirado geriausias sandėlius žmonijos turtų Rusijoje. Jie susiperka, kas tik geras pasipina, jų fabrikyms ir manufakturai (rankų dirbystei), ir vokiečių pilvui. Miesto Hamburgo draugija "Gebriider Seiffert" pasižadėjo paskolinti rusams 500,000 svarų sterlingų, kad supirkti išvežamus Rusijos kiaušius — 400 vagonų Vokietijai.

Daugybė sąlygų buvo sutarta 1923 metais tarpe Rusijos ir Vokietijos, kad išdirbti vokiečių prekes ant vietos — Rusijos laukuose. Nuo įvairiausių guminių padargų, audeklų, popierų, elektros spēkos ir baigiant mašinų pabuklais. Dėlto buvo pavesta didžiausi žemių ir miškų laukai vokiečiams, susispietusiems apie Berlyno draugiją — "Mologa Holz." Draugija "Stoiver" kas mėnesis siunčia į Rusiją automobilius, kaip prekinius, taipjau ir pasilinksminimui..

Bet kad Rusija neturi žemių keliais tiesaus susisiekimo su Vokietija, tai buvo padaryta tartis su draugijomis "Hamburger America" ir "Norddeutscher Lloyd", kad pasekmingiau juromis ekonomiskus susisiekimus turėti.

Nors francuzams labai varva seilės, bet jiems dar, toliau saldzioji Rusija, ir taipjau, sausumu keliais nesusivaikyti. Bet abelnai jau šį bei tą mainosi jurų keliais, ir savus atstovus (taipjau liuosus) siunčia vieną paskui kitą tarties su bolševikais Kremlino palociuose.. Antanėkis.

Žmogaus Kaušas 150,000 m. Senas.

NEW YORK, gruodžio 7 d. Mokslinčiai sujudo, kad H. E. Anthony, Naturalės Istorijos Muzėjaus kuratoriaus pagalbininkas, sugrįžo iš ekspedicijos Ecuadoro vidun su žmogaus kaušu, kurio senumą apskaitliuoja tarp 100,000 ir 150,000 metų. Šis radinys gal ir labai drūčiai nušvies primityvių Amerikos gyventojų istoriją.

7 Užmušti Westfalijos Riaušėse.

BERLYNAS, gruodžio 5 d. Septyni užmušti ir 30 sužeistų, kad šiandien susirėmė bedarbiai su policija mieste Wanne, Westfalijoje. Bedarbiai, nepatenkinti iš jiems duodamų pašelpų, mėgino

užimti miesto rotužę. Jie klupo policija su akmenais ir revolveriais. Policija atsakė šuviais į šuvius. Prancuzų kareiviai viską sutvarkė.

KAN. TUMO BYLA Dėlei įvykusio incidento Miesto Teatre š. m. lapkr. 11 d. vakare perduota Teisman.

NUOSAVI GUDŲ SPAUSTUVĖ

Gudų kunigų grupė pirkio Vilniuj spaustuve dvasiškos kripties gudų knygoms spaudinti.

PASTAS PAGEREJO.

Pirmiau iš Klaipėdos laikraščiai labai vėlindavosi, dabar tą pačią dieną gaunama Kaune.

Lietuvos Bankas išpėja piliečius, kad apyvartoje pasirodė netikri laikinieji banknotai po 5 litus.

Pastabėlės.

"Naujienu" redaktorius p. Grigaitis išleido į kolonijas su prakalbomis, kad atgaivintus LSS., arba sustiprintus menkai gyvuojančias kuopas. Bet p. Grigaičio autoritetas kažin dėl ko taip nusidėvėjo, kad darbininkai nė klausyti nenori, gal dėlto, kad pats p. Grigaitis, kaip musų kunigai, vienai kalba, o kitaip daro.

Chicagos lietuvių kolonija labai bagota inteligentais bei profesionaliais lietuviais, bet neatspindi jų darbų, kaip kad Sandariečiai norėtų matyti. Gal todėl, kad čia jųjų perdaug yra, jie keliai į puikybę kaip Lietuvos valdininkai, jiems geriaus šakmatas arba golf lošti, negu su prastais darbininkais reikalavesti. Ne visi tokiais yra, bet daugelis serga golfo manija, kiti gana dirba.

Buvo manyta, kad SLA. nominacijose šį kartą bus mažai kandidatų, bet kaip tik priešingai, bus šimtai kandidatų ir "Tėvyne" vargiai sutalpiš į vieną puslapį visus kandidatus. Nelabai gerą įspudį duoda tautiečiai, kad nesutarė ir dabar, turint savo partiją.

Daugelis musų brolių, siunčia po keletą dolerių savo giminėms ant švenčių, kaip dovaną, geriaus pinigų tankiausia gavę prageria. Daug geriaus padarytų amerikiečiai, jei užrašytų saviems laikraščius k. t. "Sandara", "Vienybė", "Amer. Lietuvių" ar kitą kurį, tai per ištinus metus atmintis ir pasimokinimas. Jonas Apysenis.

PASKAITOS.

Ateinantį sekmadienį, kaip paprastai, bus Paskaita A. L. T. S. 7-tos kuopos kambaryje, 327 E Street, So. Boston, Mass. Pereitą sekmadienį paskaitos nebuvo, kad nepakenkus moterų vakarienei.

JUOKAI.

RUSAS ir VOKIETYS. Kartą vokiečius kareivis parubežėje pamatė rusą kareivį ir nandangom prisilaikydamas pasakė jam: Gutten-Morgen.

Gi rusas, nesuprasdamas vokiečio pasakymo, suprato ką kitą ir sako: Ešli ty mnė po mordiė, tak ja tēb s prikkladom.

KLAUSO.

—Onute, kodėl tu neatsilieji, jei aš tave šaukiu? — bargai motina ant savo 5 metų bergaitės. —Onutė: — Aš neatsiliepiu todėl, kad man mama sakei, jog aš privalau tylėti, jei kada ką man sakai.

Lietuviai Amerikoje.

Kitų Akyse Mato ir Krisla L. M. D. Vakariene ir P. Grigaičio Prakalbos.

Ar kritikai nepasieškintų, iš kur pas juos atsiranda nedorėlių.

NORWOOD, MASS. "Socialistai šauniai pasigymėję už vištų vogimą" — tokiu antgalviu tilpo "Darbininko" No. 131 ant pirmo puslapio ilgokas aprašymas apie iš Norwood'o Žiurinsko, Šato ir Mikšio "vogimą" Middleboro tulos fermierkos vištų. Tas klerikalų laikraštis apart kitko rašo: "Don Kišotas nuo arešto ir bėdos išsigelbėjo per jo draugo kunigo tarpininkystę. Šitie naujosios gadinės karžygiai-klajunai panašiai/bėdos galėtų išvengti. Reikia tik kreiptis į geraširdį gerb. kun. Vladą Taškuną arba į gerą veljantį gerb. kun. Joną Svagždį. Toliau reikia prisipažinti, kad kaip Don Kišotas prisiskaitęs knygų apie rieričius, taip ir jie prisiskaitę socialistinių ir laisvamaniškų šlamštų ėjo svieto lygint." Kiekvienas doras žmogus pasakys, kad minėtus komunistus, jeigu ištikrųjų vogė vištas, reikia tinkamai nubausti. (Teisme nebuvo galima prarodyti, kad jie vogė, ir juos išteisino—Red.). O mat klerikalai vagis ir kitokius žiurikus sutinka išteisinti, jei tik tie aiškšjis, kad socialistiškų ir laisvamaniškų laikraščių prisiskaitę pavirto vagimis ir kitokiais žiurikais. Ar Žiurinskas su savo draugais eis ar ėjo pas "geraširdžius" kunigus, kad išgebėtų iš bėdos ir ar aiškšjis, kad jie dėlto "lindo į vištinką," kad skaitė socialistiškus ir laisvamaniškus laikraščius, kol kas apie tai dar nieko negirdėti ir tai nebūtų svarbu, bet būtų svarbu, kad klerikalai iš "Darb" nurodytų, kur ir kame socialistiškai ar laisvamaniškai laikraščiai rengė savo skaitytojus prie vagysčių arba užgręžė vagystę? Pagaliau jeigu jau skaitydami socialistiškus ir laisvamaniškus laikraščius įgaumi pagurdą eiti vogti ar kitų nedorų darbų atlikti, tai kaip bus su tais parapijonais, kurie neskaito minėtų laikraščių, o tik kunigūnius, o vagysčių ir paleistuvysčių papildo įvalias? Pavyzdin, čia primįsiu kad 1921 m. tam pačiam Norwoode tulas parapijonas, kuris neskaito "bedieviškų" laikraščių, o tik kunigūnius, pavogė \$800, buvo sugautas ir patrauktas teisman, bet šita vagystė iš klerikalų pusės buvo slepiama, vienok vietos lietuviai tuomi biauriu darbu buvo gana susidomėję.

Vietos anglų laikraštis apie tą vagystę rašė, o vietos klerikalai netik kad nerašė apie tai į savo laikraščius, bet dar stengėsi tą katalikišką vagystę užglostyti, ir pats "geraširdis" kunigas bastėsi po teismą, kad tik savo gerą parapijoną išgebėjus nuo kaluzės. Rasi klerikalai pasakys, kad šį parapijoną ir kitus panašius parapijonus velnias prikaus vogti? Taigi būtų žingeidu, kad klerikalai paaiškintų, dėl ko tie žmonės užsiima žiurikystėmis, kurie ištolo neprišleidia laisvamaniškų ir socialistiškų laikraščių? Ir kuomet tas klerikalų laikraštis rašo, kad minėti "vištų vyrų" socialistai, tai tik dėlto, kad apipurvinus socialistus, nes tie vyrų yra komunistai, jie priklauso prie komunistiškų draugijų, jie gieda, kad net skamba, "Lai gyvuoja komunizmas" ir tt., įpatinai žiurinskas visoj apieilinkėj yra gerai žinomas komunistų kalbėtojas, kuris socialistus kitaip ne vadina, kaip tik "darbininkų išdavikais." Zauavykas.

L. M. D. Vakariene ir P. Grigaičio Prakalbos.

Raudonakis komunistų pasirodymas.

PITTSBURGH, PA. Lapkr. 29 d., Padėkavonės dienoj, L. M. D. ja savo nariams ir narių šeimynoms parengė vakariene arba balių. Prie Mokslo Dr. Jos priklausio visokių pakraipų žmonių. Nors mitinguose kartais iškyla gana karštos diskusijos politikoj, bet per vakariene visi jautės vienos šeimynos nariai ir visi linksminos, žaidė iš daikto. Čia buvo Sandariečiai, komunistai, bepartiyviai, šv. Kazimiero parapijonai ir šv. Jurgio parapijonai — visi linksmi, visi užmiršę apie partijas ir vaidus, nors taip gana smarki kova eina, įpač tarpe parapijonų.

Lapkr. 30 d. L. M. D. namie buvo P. Grigaičio, "Naujienu" redaktoriaus, prakalbos, kurių surengimu darbovosi S. Bakanas. Į prakalbas žmonių neperdaugiausia atėjo, gal kad po vakarykščiame baliui, o gal kad tą patį vakarą buvo Bažnytinėje svetainėje prakalbos kokio kunigo, kuris važinėja per kolonijose rinkdamas aukas klerikalų reikalams.

P. Grigaitis kalbėjo dviem atvejais. Vieną apie Lietuvą, kurioj jis buvo šią vasarą. Nurodė, kad ištikro Lietuvos vis daug nuveikta, daug padaryta gero trukumų, bet laikui bėgant žmonės prašalę ir tą. Sako, žmonės daug pažengę pirmyn. Pavyzdin, — žmonės pirmiau neprotavo nė apie valdžią, ar valdžios aparatą, nė apie užsienį, dabar, sako, žmonės priversti protauti ir rūpintis, kaip sudaryt valdžią ir kaip ją pagerinti. Sako, žmonės jau supranta, kad jei dabartinė valdžia negera, tai ne kas kitas kaltas, bet patys, kad balsavo už klerikalus, kurie daug prižadėjo, o nieko neišpildo. Žmonės, sako, protauja ir rūpinasi apie užsienį, kaip su juo sueiti ir parduoti savo produktus. Žodžiu — žmonės pasidarė daug daugiau protaujanti ir daug daugiau supranta mokslo vertę ir savo vaikus stengiasi leisti į mokslus, ir galima tikėtis, kad Lietuva į trumpą laiką turės savo spēkų, savo jaunuomenės baigusių mokslus visose šakose. Todėl, sako, į Lietuvą parvažiaves nors da mažai randi kas naujo pabudavota, nes matai tas pačias trobeles, tik daugiau susenusias, sulinkusias, bet žmonės tai daug persimainę, daug juos tas karas ko pamokino, daug jie pažengę pirmyn.

Antroj kalboj kalbėjo apie partijas. Sako, reikia stebėtis, kad tarpe mus lietuvių yra da tokių demagogų, kurie tyčiojas iš Lietuvių Nepriklausomybės ir smerkia, tyčiojas iš žmonių pasirijimo ginti savo nepriklausomybę. Tas, žinoma, lietuvių komunistam "užmynė ant korno," jie parodė savo paskutinį bankrutą, rėkė be tvarkos, be reikalo, akys visų raudonos nuo naminių. Ištikro, kur tie žmonės juos ir kur komunistų partija juos nuvedė! Netik kad daro gėdą lietuvių tautai tarpe amerikony, kurie nesykį garsino, kad lietuviai bolsėvikai rengiasi prie sukėlimo revoliucijos Amerikoje, bet ištikro jau gėdą daro ir patiems lietuviams. Pavyzdin, per Grigaičio prakalbas pradėjo visi rėkt balso sykiu. Pirmininkui paprašius, kad nusiramintų arba apleistų svetainę, tai rėkė visi: aitek tu mane išmest, aš toks narys, kai tu! (Mat L. M. D. na-

me tai gali ką nori daryt ir rėkt, kiek tik nori. Turėtų L. M. D. įsikšt ir savo narius baust už toki nedorą elgimąsi.). Netik, kad jau nedorai kalba, bet ir švilpia.

Rodos tie patys žmonės buvo daug protingesni ir elgdavos žmoniškai, bet dabar tai jau daro patiems lietuviams gėdą lietuviai komunistai, iš jų visi būvę piktinai. Beabejo ir jų vadai turi raust iš gėdos, kad taip nu progresavo, taip nuvedė savo pasekėjus, kad ištikro jiems tik vieta durmjų name, o ne svetainėje. Nedyvai, kad jau Pittsburgo lietuviai ir emė šalintis nuo tų Maskvos fanatikų, neina nė į jų balių, nė vakariene, nė į prakalbas. Ištikro doresniam žmogui pažeminimas su tokiais ir draugauti.

Prakalbose buvęs.

Dievą Garbina, bet jo Prsakymų Nepildo.

Istorija neteisėtai įgyto žiedo.

RACINE, WIS. Dėkavojimo dienoje, lapkričio 29 d., Parapijinė svetainė buvo kaip pabaigtuvės jomarko (jie vadina bazaru), kuris tęsėsi per mėnesį laiko. Kad surinkus daugiau pinigų, sugalvota šitoks budas: pažadėta duoti žiedą vertės \$50.00 tai įpatai, kuri daugiausiai surinkus aukų. Atsirado dvi ukvatninkės — senmergė Agota ir jaunoji Lucija. Abidvi sukviėt savo pažįstamus ir draugus, aukas rinkiti visą mėnesį daiktais ir grynais pinigais. Net ir iš vadinamų "bedievių" nemažai iškaulyta, mat jų pinigai nesmirda. Atrodė, kad iš to kas tokio gali nepaprasto atsitikti. Taip ir vyko. Prisiartinio visų laukiamaoji diena ir valanda. Suėjo žmonių burys, vieni įdomaudami, kas laimės, kiti su saujale pinigų, jei, gink Dieve, trukų remiamajai pusė šimtelio — kito, kad tuojau priešų sumušus, nepaisant, ar iš to bus nauda, bile ant savo pastačius. Iš senmergės pusės suuodė, kad gražioji Lucija turi daugias pinigų. Griebtasi netiesioginiu būdu rinkti pinigus, kaip tai: viso vakaro leidžiamų daiktų atiduoda surinkti pinigai Agatai ir buvo sutarta, kad abidvi aukų rinkėjos atsineš po kėksą — Agatai pavelyta, o Lucijai ne. Negana to, taip iš senmergės pusės pradėta lermas kelti ir netinkamais žodžiais įvardinti tikrus parapijonus bolsėvikais ir tam panašiai. Lucija, kaip rimta lietuvaitė, matydama už jos triusą tokį žvėriškumą ir drabstynų ant jos padėjęjų negražių žodžių, vien kad išvengus įsiutusius parapijonus nuo riaušių, kur jau keli buvo besiginčydami net ir ant pagrindų parsivertę, nusprendė ant valandikės prasšalinti, kol viskas apsimalsis. Patėmiję iš senmergės pusės, kad Lucijos svetainėje nėra, emė jos įjieskoti. Vieni iš jų ko galvas nenusisuko bejieskodami, o p. R., važinėdamas automobilium įjieskodamas Lucijos ir "tairus" nuplėšė ir nerado, o Lucija, su ištikima ir rimta lietuvaitė užsivalgius aiškrimo, lėtai sugrįžo, priduo dama, kas buvo surinkta. Bejieskodami Lucijos (netiek Lucija jiems rupi, kiek pinigai) tiek įgavo kinkų drebėjimo, kad net per tą laiką ir "rasalyke" uždarė šinkavę. Žiedas, žinoma, netiesotai teko senmergei, o Lucijai už darbą trupiniai nuo stalo ir vardas "bolsėviko," tai tau ir padėka!

Taip gerb. Petkus ir plės Petkiutės, kuriomis visi vietiniai lietuviai džiaugiasi dėl jų gabumų, išvadinti šlykščiais žodžiais, net norėta su spēka iš svetainės prašalinti.

Negražu ir nepadoru taip tikriems parapijonams elgtis. Dievo prisakymuose pasakyta teisingai apsieiti su artimu savo.

Noriu klausti laimėtojos žiedo, Agotos: kaip jautiesi teisingumą sumynusi ir netiesotai gavus žiedą? Ką sako sąžinė? Juk jautiesi nuskrįaudus siratą Luciją! Esi prisiekus su Kristumi gyventi. Kristus nenori papuošalų, dar labiau, kada jie. įgyti per apgavystę.

Parapijonas.

Surusėjęs Protas

Da apie Grigaičio prakalbas.

PITTSBURGH, PA. Pittsburgo komunistai parodė savo galutiną bankrutą per Grigaičio prakalbas, nes kaip pradėjo visi kar-tū rėkt, švilpt, tai doresniems žmonėms net gaila žiurėt į tuos taip nusigyvenčius sutvėrimus. Net jų mokytojams ne kaip išrodė. Vienas, kuris jau diskredituotas ir apšauktas uliganas, sėdi ir turi rausti iš gėdos, kur nuvedė savo pasekėjus su Rusijos garbinimu.

Antras lyderis, (Pittsburgieciams žinomas kaip profesorius su useliais) pamatęs savo "komradų" civilizaciją, skvernus susiėmęs iš svetainės išsinešdino. Na o pasilikę kaip pradės "Grigaitį pilt klausimais: ar Rusijos žandaros skaudesnis kančius, ar Lietuvos? Kam Pittsburgo Sandariečiai rengia Lietuvos šauliams prakalbas ir pinigus renka ant karabinų? Kad Grigaičiui nebuvo nė į ką atsakyti. F. Profesorienė kiek geriau paklausė, kuriai buvo atsakyta, bet vis žmonės turėjo gana pasijuokti iš komunistų išminties ir mandagumo. O gal iš po vakarykščio klubo baltaus tik tiek proto teturėjo komunistai?

Da pora kumučių pasigymėjo, kad palėdo savo vaikus, kurie lakstė ir ristyne darė, o jos sėdi ir juokiasi. Daugeliui pagailo, kad užaugusios ir vaikų motinos, o proto daugiau neturi nė už jų vaikus, kad sudraudus ir duot žmonėms klausyti prakal-bų, ko jie buvo susirinkę.

Patėmyjės.

MILWAUKEE, WIS.

Iš TMD. 60 kp. susirinkimo. Lapkričio 4 d. J. A. Baukaus namuose, 618 W. 24 St., įvyko TMD. 60 kuopos susirinkimas. Apsvarsčius kuopos reikalus, prieita prie organizacijos reikalų, ir vienbalsiai išnešta sekanti tarimai:

1. Kuopa griežtai stovi prieš

bent kokį vienijimąsi ar tai su L. D. L. D. ar Kultūros Bendrove. LDD. yra kontroliuojama tokių, kuriems pirmiausia rupi internacionalas, o tik antroj eilėj Lietuvių apšvieta. O Kultūros bendrovė yra biznio pamatas suorganizuota, ir todėl T. M. Draugijos negalima vienyti su ja.

Mes laikysimės prie dabartinių TMD. principų nepaisant nieko, kad ir viena kuopa liksime, priešinsimės susivienijimui su kokia nors kita organizacija. Nors dabar TMD. ne taip jau augstai stovi (narių skaičium), tas blogo nereikia. (Gali ateiti vėl laikas kada TMD. vėl žydėte žydės.

2. Kuopa nutaria reikalauti TMD. Centro valdybos ar Seimo, kad visos jos leidžiamos knygos būtų vienokio didumo, pav. 6x8 arba 6x9. Dabartinis TMD. leidinius niekaip negalima sutvarkyti knygyne.

3. Nutaria reikauti, kad se-

kančios leidžiamos knygos nebūtų sklaidoma į daugelį tomu, kaip pav. Kultūros Istorija. Ji būtų geru sušūsi į vieną knygą ir būtų puiki knygą, o apdarymas daug pigiau Draugijai apsieiti.

4. Nutaria, kad TMD. valdyba neaikvotų laiko ir pinigų ant dėsimo raudonų tokių knygų, kaip "Kandidas". Tiesiog mes nesuprantame kokiais motyvais Centro Valdyba vaduoja šokias knygas duodama. Pav., "Emocijos ir Jų Kultura" mažytė brošiurėlė, bet šimtą kartų naudingesnė negu "Kandidas."

Mes norėtume tokių knygų kaip "Įstatymai Pardavėjų ir Pirkėjų," kurią parašė tulas Lietuvis Chicagietis, kuri yra išleista Anglų kalboje. Gal jis pats sutiktų tą veikalą išversti Lietuvių kalbon, tai būtų visiems nauda. Moksliškų vadovėlių mums taip reikia kaip žuviai vandens.

TMD. 60 kp. Pirmininkas, J. A. Baukus.

Pranešimas Apie Vartojimą Pasportų.

(Tąsa)

Specialės vizos paskirtam laikui, apsisistojimo privilegijos, pervažiavimo vizos, aficierių paliuosavimai, ir tt.

Kadangi įvairios svetimos šalys turi speciales vizas ir paliuosavimus, Amerikos piliečiai gal nori paaiškinti savo stovį ir kelionės tikslą konsuliams tų šalių, kurias ketina aplankyti, ir gal vizos nebus reikalingos jų yfatingame atsitikime. Prieš apleidžiant konsulatą, Amerikos pilietis turėtų atsargiai peržiūrėti vizą pridėtą prie pasporto, perskaityti, ar tinkama jo reikalui.

Amerikos valdžia nereikalauja vizų nuo žmonių, kurie apsisistoją Suv. Valstijose, kuomet jų laivas apsisistojęs Amerikos uoste, ir valdžia išduoda perkeliavimo sertifikatus už vieną dolerį ypatoms, kurios tik pervažiuoja per Suv. Valstijas kitur. Sulgšios valdžios reguliacijų, Amerikos vizos, duotos uždyka aficieriams svetimų valdžių ir nariams aficierių šeimynų, kurie su jais keliauna. Valdžia prašo toki pat pasielgimą nuo svetimų valdžių ir kaikuriuos sutinka su tuom.

Svetimų šalių vizos ir kitos reguliacijos.

Turėtų but suprasta, kad sve-

timų valdžių vizų reguliacijas prižiuri tų šalių atstovai. Departamentas neužiima išgavimu vizų iš svetimų šalių atstovų.

Vizos nereikalaujamos.

Amerikos pilietis, įeidamas į Belgiją arba Šveicariją, turi turėti pasportą, bet vizos nereikia, tik jeigu jis ketina apsisistoti Belgijoje ant trijų arba daugias mėnesių, ir jeigu įjiesko darbo Šveicarijoj.

Danzigas ir Šalvator nereikalauja vizų.

Holandijos visa nereikalaujama nuo žmonių, kurie keliauna ant žemės ar ant vandens per Holandiją. Buti įleistu į Holandiją reikia parodyti vizą tos šalies, į kurią važiuoji. Toki žmonės gali apsisistoti Holandijoje per aštuonias dienas. Jeigu apsisistotų ilgias, bus palaikyti kaip žmonės, kurių popierios netvarkoj ir kuriems gali buti įsakyta apieisti šalį. Žmonės, kurie tik perkeliuja per Holandiją į savo šalį, arba į šalį, į kurią inleidžiama be vizos, bus įleisti į Holandiją be jokios vizos.

Vizos prieš išvažiuojant iš Suv. Valstijų.

Kelios svetimos šalys reikalauja, kad vizos būtų išgautos prieš amerikiečiui išvažiuojant iš Suv. Valtijų. Todėl patartina Amerikos piliečiams prieš pradėdant kelionę gauti vizas nuo tinkamų konsulių, kurie paskirti šitoje šalyje.

Tolesnės reguliacijos specialiu svetimų šalių.

Argentina.— Teismiškias arba policijos sertifikatas, kuris parodo gerą pasielgimą ir parodo, jog aplikantas nebuvo nubaustas už jokius prasižengimus priešais socialę tvarką į penkerius metus prieš prašymą vizos, ir medikaliskas sertifikatas kaslink generalės sveikatos ir pilno proto, turi buti paduoti su vizos prašymu.

Belgija.— Žmonės, kurie nori įeiti į Katangą, Belgian Congo, turi turėti ar kontraktą tarnystės toje teritorijoje ant nemažiaus kaip trijų mėnesių su gera biznio tura, arba 1500 frankų ir medikaliską sertifikata, kuris parodo sveikumą nuo džiovos.

Bolivia.— Žmonės, kurie ketina aplankyti Boliviją, turi turėti teismišką arba policijos sertifikata kaslink gero pasielgimo ir atlikimą garbingos profesijos ir medikaliską sertifikata, kuris yra liuosas nuo užkrėtimo.

Britanija.— Visi žmonės, kurie ketina užsiimti mokslisku arba misijonierisku darbu, turi gauti specialį leidimą, kuris turi buti paduotas su prašymu vizos. Leidimui aplikacijos turi buti paduotos British Passport Control Officer, 20 Pearl Street, New York City.

EXTRA! Puiki Proga!

Sulaukus šaltesnį orą, kiekvienas lietuvis turėdamas valandą liuosensnio laiko nori paskaityti naudingas knygas. Administracija šiuomi suteikia progą už pusę kainos įgyti šias knygas:

LIETUVOS ĮSTATYMAI.

Didelė 1030 puslapių knyga su aparais kaina \$3.00. Šiame mėnesyje kiekvienam atiduosime už \$1.50.

ŽMOGAUS PAREIGOS

Didelė knyga, 245 puslapių, kaina \$1.00; atiduosime už 50c.

Svetimoj Padangėje Pasaulio Verpetuose

Didelė 7X10, eilių knyga, 200 puslapių, kaina \$2.00; atiduosime už \$1.00.

AIDŲ AIDUŽIAI

Fausto Kiršos eilių knyga, su gražiais viršėliais, didelio formato, 110 puslapių, kaina 50c., atiduosime už 25c.

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

10 Klaipėdos Krašto paveikslų atviručių formoje sudėtos vienoje knygelėje, kaina 50c. Šiame mėnesyje atiduosime už 25c.

Tad kuris prisius \$3.50, tas gaus šias minėtas knygas. Kadangi jų nedaug turime, tai pasiskubinkite užsisakyti.

Kas nenori visas, gali pasirinkti bile vieną.

SANDARA
327 E St.,
So. Boston, Mass.

Žmonės, kurie keliauja į Angliją su tikslu dirbti toje šalyje, turi gauti leidimą iš Britų Darbo Ministerio. Tą leidimą darbdavys turėtų išgauti ir pasiūlyti keleiviui, kuris turės parodyti, kuomet prašo vizos ant savo pasporto.

Columbia.— Reikia paduoti laišką parašytą draugo, kuris pažino aplikantą per dvejus arba daugiau metų, ir sveikatos certificate gydytojo parašytą 30 dienų prieš prašymą vizos, kuris praneša, jog aplikantas geros sveikatos, fiziškai ir protiškaiki.

Ecuador.— Žmonės važiuojantieji į Ecuador turi turėti medicališką certificate, kuris parodo gerą sveikatą, ir certificate, kuris parodo, jog asmuo čiepytas.

Estonija.— Vizos prašytojas turi su savim turėti laišką, kuris patvirtina, jog gero budo.

Finlandija.— Vizos turi būti išgautos nuo konsulio New Yorke.

Francuzija.— Žmonės, kurie nuvyksta Francuzijon be vizos, bus tuoj deportuoti. Pirklybiški keleiviai į Francuziją turi išgauti profesionališką identifikacijos kortelę.

Vokietija.— Jeigu Amerikos pilietis nuvyksta Vokietijon be vizos, jis turi tuoj pasirodyti policijai. Žmonės, kurie nuvyksta Vokietijon be vizos, gali but tuoj išsiųsti iš Vokietijos. Žmonės Vokietijoje be pasporto arba kitų identifikacijos kortelių, gali buti sulaikyti kalėjime, arba užmokėti sunkias bausmes.

Patartina Amerikos piliečiams, kurie keliauja į Vokietiją, parupinti sugrįžimo kelionę ir užmokėti už ją prieš išvažiuojant iš Suv. Valstijų. Tuoj po nuvykimui į Vokietiją jiems patartina pranešti jų vardą ir adresą arčiausiam Amerikos konsuliui, ir pačiu laiku surasti nuo konsulio informaciją kaslink reguliacijų Vokietijoje, kaslink kelavimo ir apsigyvenimo. Nuo konsulio gali gauti informaciją kaslink permainymo pinigų. (Pabaiga bus.)

Kame Gludi Šaulių Sąjungos Galybė.

Rodos, neapsiriksime pasake, kad šaulių Sąjunga labiausiai traukia į save akį kaip Lietuvos gerųjų vaikų, taip ir jos priešininkų. Ir Sąjungos draugai ir jos priešai nuolat daro bandymus šaulių pajėgas ir šaulių Sąjungos reikšmę įvertinti. Bet tai nelengvas dalykas. Mes esame matę, kaip net Tautų Sąjungos atstovai darė savo viršenybei pranešimus apie šaulių Sąjungą, įvertindami jos įjėgas ginkluotųjų šaulių skaičiumi, nors tų skaičių jiems ir nepavyko tiek apitrikiai nustatyti. Mes girdėjome lenkų skundus pasaulio galybėms prieš šaulių Sąjungą. Ir jie vertina šaulius, kaip labai pavojingą sau organizaciją. Musų tautos atstovai Seime ne kartą kalbėjo apie šaulių Sąjungos reikšmę.

Patys šauliai šiandie pasakyti ir apskaityti, kokią galybę Sąjunga tam tikrais Tautos ir Valstybės gyvenimo momentais gali išvystyti, jeigu ji įtemptų visas savo įjėgas ir visas galimybes panaudotų.

Šiuo momentu leisime sau patys nurodyti dvi svarbiausias versmes, iš kurių Sąjunga semia savo galybę.

Pirmiausia, šaulių galybė, kaip karinės ginkluotos įjėgos. Žinome, kad veik visi kariniai amžiaus vyrai dabar yra jau tarnavę kariuomenėje, visi moka ginklą valdyti. Kad šaulių būriuose jie nėra visi surašyti, tai ne svarbu. Reikalingu momentu dabartiniai šaulių būriai gali virsti tik branduoliais ir staigiai sutraukti į savo eiles dabar ne-

apskaitliuojamą narių skaičių. Taigi karo metu ar priešininkui į šalį įsiveržus, jis gali sutikti dideles pajėgas ten, kur jų visai nelaukė. Tiek dėl karinės reikšmės.

Bet gal didesnė Sąjungos galybė gludi jos autoritete, tame pasitikėjime, kurį Sąjunga turi piliečių tarpe. Didelį pasigailėjimą tenka pažymėti, kad pas mus partingumas per daug išivyravo. Partijos per daug aštriai ir tamsiai piešia viena kitą, dažnai teršiami yra Lietuvos daug pasidaravusių vyrų vardai; per tat žeminamas ir pačių partijų ir valdžios autoritetas. Ir šį darbą sutartinai varo Lietuvos priešininkai ir jos draugai. Tokiu būdu šiuo momentu jau neturime organizacijos, kurios balsui visos kastos, visi gyventojų sluogsniai lygia dome ir pasitikėjimu prisiklaustytų. Tokia organizacija yra tik šaulių Sąjunga. Iki šiol ji gana skaisčiai išlaikė savo nepartingumo, patriotingumo ir demokratingumo veidą. Sąjunga mažesniais klausimais nekėlė savo balso. Bet nėra buvę atsitikimo, kad jos balso Tauta neprisiklaustytų, nebūvo atsitikimo, kad jos pareikštiems obalsiams, kuri nors valstybiniai nusistačiusi partija ar grupė neprirtų. Taigi tas

Voldemaro - Smetonos - Tumo "Putšas."

"L. Ž." Nr. 249 yra patalpinti Kauno komendanto įsakymai, kuriais prof. A. Voldemaras už piktus prasimanymus iškraustytas iš Kauno į Varnius, o A. Smetonai, kaip "Vairo" redaktoriui, uždėta 2000 litų pabaudos arba 2 mėnesių areštas.

Mes visuomet buvome ir esame nusistatę prieš tokias administratines pabaudas spaudai. Jei redaktorius ar rašytojas nusikalto, lai jų kaltę sprendžia teismas. Tai sveikiausia ir spaudai ir pačiai valdžiai. Ir tai dar kartą patvirtina paminėtų "Pažangos" vyrų atsitikimas. Patogia jau čia vyriausybei naudotis Baudž. Statuto paragr. 273-1, negu komendanto galybė.

Bet grynai juridiniu žvilgsniu einant nedaug ką galima čionai Kauno komendantui prikišti. Ypatingi Valstybės Apsaugos Įstatai (Ne pro šalį bus priminti, kad po jais yra pasirašę: kun. J. Staugaitis, St. Šilingas ir A. Stulginskis. Tie įstatai gana žiauriai veikė A. Smetonai prezidentaujant.) nuo 1919 m. IV. 4 d. veikia ir iki šiol Kaune neatmainyti. Abejojimą tik sukelia, ar turėjo teisę Kauno komendantas prof. A. Voldemarą palikti Varniuose visam karo stovio metui. Atrodo, kad Kauno komendantas gali ką nors išstremti tik už Kauno miesto ir Kauno apskrities ribų. Varniai-gi nėra Kauno komendanto žinioje.

Kas pasirašo kokio nors laikraščio redaktoriu, vis vien, ar tai būtų buvęs prezidentas, ar tai užsitarnavusi sena visuomenės darbuotoja F. Bortkevičienė, ar kas kitas, karo stoviu esant turi laukti iš komendanto įvairių represijų. Jam duota tokia teisė. Nesmagu, bet "dura lex, sed lex." (Kietas įstatymas, bet įstatymas).

Kam čionai stengtis naudotis kokiomis tai privilegijomis arba darytis dar neužsipelnus nelegaliam grandsenjorui?

Retas ilgiau pagyvenęs mūsų laikraštis, neišskiriant ir krikščioniškąją "Laisvę" yra išvenęs komendantų pabaudų. "L. Ž." irgi tokių bėdų turėjo. Bet niekam iki šiol neatėjo galvon pasinaudoti komendanto skaudžiais įsakymais, kad kelti kokį nors putšą.

Sąjungos autoritetas gal but yra didžiausias ir baisiausias ginklas Lietuvos priešams. Todėl mes matėme tiek daug pastangų Sąjungos tų autoritetą, tąją galybę susilpninti.

Visuotinojo Sąjungos suvažiavimo pareiga yra ne tik apsvaistyti opiuosius Sąjungos reikalus, bet ir šį musų organizacijos ginklą nuolat stiprinti.

Suvažiavusių šaulių atstovų pareiga yra visu rimtumu išigilinti į svarstomuosius dalykus, vengiant suklaidinimų, kas neabejojamai, tam tikrų elementų bus bandoma daryti.

Neužmerkime akių prieš baisesią tikrąybę, kad Lietuvos tarpautinė padėtis yra labai sunki. To priežastis gludi jos kaimynuose, kurie galutinai jau skęsta suirutėse ir ekonominiame bankrote.

Revoliucijomis, badu ir anarchija šiandien apimtos Lenkija, Vokietija ir Rusija, kurios bendrai ir žemės plotu ir gyventojų skaičiumi bent šimtą kartų viršija Lietuvą. O musų tėvynę jų tarpe yra lyg kokia palaiminta šalėlė audringam vandenynė.

Lietuvos gyvybė reikalauja, kad šis suvažiavimas Sąjungą visais žvilgsniais sustiprintų.

("Trimitas.")

Tik štai A. Smetonai neužsimokėjęs 2000 litų pabaudos ir XI. 11 d. atsisėdus arešte, kan. J. Tumas daro miesto teatre triukšmą — viešai, nelegaliai, besivadindamas kokiu-tai visuomenės (?) igiliotiniu žaidžia publikos jausmams ir užraugia rizikingą valstybės tvarkai eksperimentą. Tai neleistinas valstybiniai nusistačiusiam žmogui dalykas. Visi supranta, kad čionai buta susitacimo. Juk ne taip sunku būtų buvę kan. J. Tumui sukolektuoti tie 2000 litų ir išvaduoti buvusį prezidentą iš arešto. Ale to matomai, tyčia nei A. Smetonos, nei kan. J. Tumo nepanorėta.

Pasirinkta putšo kelias.

Pažangai praeimėjus visus trejus rinkimus dabar bandoma ta išsortuota partija atgavinti, nors tokio putšelio budu. Mat norima savo kankintinių pasigiminti ir platesnės visuomenės užuojautą pelnyti. Musų vyriausybės neatsargumu gal tai iš dalies ir pavykti.

Tik paskaitykimė Pažangos

NAUJIAS IR NAVATNIAUSIAS KNYGŲ KATALIOGAS GATAVAS

Visiems prisijusime dykai. Reikalaukite tuoj, nes padarėm ligi šiol negirdėtą knygų ir mokslo išpardavimą, ir parduodam visokias knygas už 1/2 PUSĖ KAINOS 1/2

Lyties Mokslas knyga, kuri užveria savyje didžiausias žmogaus Sveikatos ir ligų sekretus, pirmiau kainavo \$7, dabar — \$3.50. Didžiausias žodynas lietuviškai-angliškai ir angliškai lietuviškos kalbų, pirmiau kainavo \$11, dabar — \$5.50.

Dėl kitų knygų reikalaukite katalogo. MARGERIO KNYGYNAS 2023 Saint Paul Ave., Chicago, Ill. P. S. Agentai: Knygų sezonas jau netoli. Mes duodame, baisesiai didelį nuošimtį.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnjusio reumatizmo, nuo ausilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždėk.

H. CABITT. 100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

vyrų nuodėmės prieš musų valstybę, ir paregėsimė, kaip teisingai likimas yra nubaudęs tą partiją. Nekalbant apie prof. A. Voldemarą, aną piktąjį Pažangos genijų, apie jo begalinius, rodos, pataloginius piktus prieš teisybę prasižengimus, bet ir paties A. Smetonos paskutiniiais trejais metais rolė musų valstybės kurimosi darbe buvo daugiausia negatyvė. Atsiminkime jo sistematingą žemės reformos įstatymu, St. Seime veikimą, diskreditavimą (dažnai svetimšalių akyse), dvarininkų (anų želigovskio intendantų) užtarnėjimą, nustatyt musų įstatymų demokratingos tvarkos ir savivaldybių griovimą, taip vadinaimojo fašizmo neteisėtų darbų palaikymą (kartu su prof. J. Didžiuliui), monarchizmo sistemos protegavimą, pasišalinimą iš Klaipėdos vyriausiojo igiliotinio vietos kritiškiausiu tenai nomentu ir dabar, "Vairui" atsinaujinus, piktus neteisingsus

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street Philadelphia, Pa.

LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

ABIEMS ANT NAUDOS

Kas pasiųs pinigus dabar, tai Jus giminės dar gaus ant šaltų Kalėdų, o Jus gausite labai puikų, speciališkai pieštą dėl Baltic States Banko, Kalendorių.

Siunčiame pinigus į Lietuvą, Rusiją, Lenkiją ir į visą pasaulio dalis, — doleriais ir litais.

Parduodame laivakortes ant visų linijų.

Primame pinigus taupymo sąskaitoje už kuriuos mokame 4%, priskaitant prie sumos kas mėnuo.

Baltic States Bankas yra vienintėlis Lietuvių Valstybinis Bankas rytuose, todėl mes patariame kožnam Lietuviui, kreiptis visokiais pinigais reikalais į BALTIC STATES BANK, kur gausite teisingą ir draugišką patarnavimą.

Bankas atdaras kas dien nuo 9 išryto iki 5 val. vakare, o Subatomis iki 7 val. vakare.

BALTIC STATES BANK 294 Eighth Avenue, Kampas W. 25-th St., New York, N. Y.

ant vyriausybės prasimanymus (buk lenkams ji parduodanti). Žodžiu, Pažangos šulai pastaraisiais metais yra daug pasirodę prieš teisingumą, prieš musų Konstituciją, prieš įstatymus, prieš pačią valstybę. Senesnieji nuopelnai neužmiršti, bet negalima užtylėti jų blogų darbų.

Jų metodai kovos ir krikščionių (kartu ir bolševikų) — yra vienoki. Gera tai, kas veda prie atsičkimo tikslo. Tai dar kartą

patvirtina šis kan. J. Tumo neatsargus žingsnis.

Mes čionai kardinaliai skiriamės ir manome, kad tik teisėtumo, tik įstatymų keliu eidami galimė susilaukti stiprios Lietuvos.

Dėlto turime visu griežtumu pasmerkti panašius putšo kelius, nes nei viena valstybinė partija neturi teisės rizikuoti valstybės ramybe. Lai tokia privilegija lieka bolševikams ir kitiems musų nepriklausomybės priešams.

NENUSIGASKIT— JIS TIK IEŠKO BAMBINO

Kaina 35c. aptiekose

Jis žino kur motina laiko Bambino—ir jis žino, kad jis jo nori. Kudikiui Bambino reikiąa tiek, kiek išėmimas iš šėpos skanios vaisių košės.

BAMBINO

Reg. S. V. Pat. Biure.

yra nepavojingas—pasekmingas—saldaus skonio vidurių paluosuotojas.

Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiau. Jei jusy kudikis neramus, turi attrauktą liežuvi, negali ramiai miegoti, labai verkia tarsi skausmų kankinanmas, tat išvalykite jo sistemą su lengvu vidurių paluosuotoju, tokiu kaip Bambino. Jis jį ims su noru ir daug geriau jausis nuo jo. I kelias valandas nemalonų simptomai turės pranykti.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

PASISKUBINKIT UZ SIRASYTI "DIRVA"

Nuo 25-to numerio "DIRVOJE" spaudinama garsaus viso pasaulio literaturoje Eugene Sue Romanas antgalviu "Amžinasai žydas." kaina metams \$2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IS LIETUVOS

Tik ką gavome naujų knygų iš Lietuvos.

- 1) Kurybos Keliai, iliustruota, kaina \$1.;
- 2) Gaigės, dvi-mėnesinis žurnalas, iliustruotas, NN. 1 ir 2, kaina po \$1;
- 3) Kauno miesto albumas, 54 paveikslai Kauno, kaina \$1;
- 4) Traukinys, Juozo Tysliavos eilės, kaina 25c.;
- 5) Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų, Julio Verno, su Kalpoko pieštais paveikslais, kaina \$1;
- 6) Ant Politikos Laktų. Politinio šaržo Albumas 35 spalvuoti paveikslai. Piešė Ad. Varnas, tekstą parašė Vaižgantas, kaina \$2. Agentams nuleidžiame nuošimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos. Smulkesnis aprašymas telpa "Dirvoje."

Užsakymus su pinigais siųskite sekantiu adresu: "DIRVA" 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDZIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpu išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000. Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA. 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Didelės Dovanos

Laikraštis "VIENYBĖ" eis TRIS SYK SAVAITEJE pradant su RUGSEJO 1 D., 1923 M. Prenumerata nuo naujų metų \$4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĖ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d., 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d., 1924 m. Tik tam laikotarpyje bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. — \$1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.
2. — Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĖ" ašt metų tam metinė prenumerata TIK \$3.50.

Adresuokite: "VIENYBĖ" 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje. NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms. NAUJIENŲ Metinė Biznis Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumerues NAUJIENAS. NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.

NAUJIENOS 1789 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

SANDAROS MOTERŲ 78 KUOPOS METINIŲ SUKAKTUVIŲ VAKARIENĖ.

Metai laiko sukako kaip So. Bostone susitvėrė Sandaros moterų kuopa. Paminėjimui sukaktuvių, kuopa surengė puikų pokilį, vakarienę su pasikalbėjimais ir koncertu — nedėlios vakare, gruodžio 9 d., Lietuvių Svetainėje.

Įžanga buvo dokeris ypatai, bet žmonių buvo pilna svetainė, ir visi džiaugėsi kad atsilankė.

Ir kur tau nesidžiaugt! Papiuoštoje svetainėje, gėlėmis papuošti stalai linko nuo kumpių, skilandžių, šaltanosių, kiniškai-lietuviškų čiapsučių, ir kitokių valgytų. Svečiai gėrėjosi, kad Sandaros moterų kuopos narės gali surengti tokią puikią vakarienę. Susirinkusiemis pasisotinus, ponija Palubeckienė pakvietė Nadą Rasteni vesti vakaro veikmę. Po kelių patėmijimų jis perstatė kalbėti poniją Zuzaną Neviackienę, St. Mockų, A. Juodgudį, V. P. Jankų, J. J. Brazdžiūną, Tuinylą, St. Jonušą ir A. Ivaškevičių. Vakarienės pelnas skiriamas "Lietuvių Moterų Globos Komiteto" našlaičiams.

Svečiai ir kalbėtojai prijautė tam tikslui. Ypač ponija Neviackienė ir A. Ivaškevičius ragino susirinkusius sumesti aukų, — pastarasis A. IVASKEVIČIUS, kuris visuomet prisideda su stambiomis aukomis, ir čia paklojo šimtinę. Tada sekė aukų rinkimas: aukų buvo surinkta \$145.00.

Programo muzikalę dalį vedė komp. Mikas Petrauskas. Jam akomponuojant dainavo J. J. Brazdžiūnas, J. Bulskis, A. Zinkevičius, broliai Ivaškevičiai (vienas 4, o antras 5 metų), Mildė Monikaitė, Zuzana Neviackienė ir J. Bulskis su A. Zinkevičium. Elena Akstinūtė dainavo ir šoko; jai akomponavo jos sesuo Pranė. Vakaras baigėsi Lietuvos Imnu.

Tai tokia turtinga ir finansiskai pasekminga buvo Lietuvių Moterų So. Bostono kuopos metinių sukaktuvių vakarienė.

Rep.

AUKOS LIETUVOS NAŠLAIČIAMS.

Laike Sandaros moterų 78 kp. vakarienės, gruodžio 9 d., aukojo: A. Ivaškevičius \$100.00. Komp. Mikas Petrauskas \$3.00. Po \$1.00: Nadas Rastenis, Mildė Monikaitė, P. Jankunas, V. P. Jankus, P. Bolys, J. Petrauskas, P. Likas, D. Stringunas, Z. Strin gunienė, M. Bratėnienė, F. Balčiunaitė, St. Mockus, A. Mockienė, J. A. Palaima, F. Žardeckas, M. Žilinskienė, A. Franckevičius, K. Vilaišis, S. Jokubauskas, J. Palionis, J. P. Tuinila, K. Palubeckis, A. Gabrėnas, K. Sungaila, Brandzevičius, P. Stanis, Lenčiauskas, P. Apšiega, S. Naudžiūnas, K. Pratas, S. Yanušas, M. Biekša, P. Brainis, M. Sungailienė, J. J. Brazdžiūnas ir B. Pečiulis. Smulkių aukų \$6.36. Viso surinkta \$145.36.

Sandaros Mot. 78 kp. Komit.

A. L. T. SANDAROS 7 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

Gruodžio 9 d. kuopa turėjo susirinkimą. Šiame susirinkime išrinkta nauja kuopos valdyba iš darbščių ir gabių Sandariečių: prez. J. Nauburis, prez. pagelb. J. Tribuliauskas, sekretorius St. Naudžiūnas ir F. Janulevičius, kasierius J. Palaima.

Nutarta sausio 13 dieną rengti iškilmingas prakalbas su koncertu apvaikščiojimui jubilėjaus Sandaros 10 metų. Susirinkimas buvo gyvas, ir daug svarbių tarimų padaryta. Po susirinkimo buvo karštos diskusijos apie sekančių metų centro valdybą. Viskas pasibaigė kuo puikiausia. Kuopos Korespondentas.

ATSISAUKIMAS Į LIETUVIŲ VISUOMENĖ.

Lietuvos Labdarystės Draugijos board-direktorių susirinkime nutarta parengti vakarienę dviem vaikų gruodžio 30 d. prasidės 2 val. po pietų, Lietuvių Labdarystės name. Bus parengta Kalėdų Eglaitė, ir koncertas bus išpildytas Simano Daukanto Mokyklos vaikų. Taipgi bus visokių valgių ir saldinių, ir tas viskas bus uždėkta visiems vaikams.

Šis parengimas yra labdarin-gas darbas visiems vaikams, kurie tik atsilankys.

Gerb. A. Ivaškevičius prisiuntė L. L. Draugijai laišką ir čekį 50 dolerių parengti vaikams Kalėdų Eglaitės. Butų labai geistina, kad ir kiti biznieriai prisidėtų su auka. Čekį galima siųsti ant Lithuanian Benef. Society, 309 E Street, So. Boston. Prirengimui Kalėdų Eglaitės yra užkviesta A. L. T. Sandaros Moterų 78 kuopa.

Lietuvių Labdarystės Dr-ja labai širdingai dėkavoja A. Ivaškevičiui už tokią stambią auką.

Pirm. P. Zukas, Rašt. K. Žibikas.

AUKOS "ZALČIŲ KARALIENĖI" KALĖDŲ DOVANOS.

Aukos "Gabijs" Fondui, komp. Miko Petrausko operai "Zalčių Karalienė" leisti, vis plaukia. Aukų prisiuntė: Dr. Ignotas Stankus ir p-nia Ona Stankus, Philadelphia, Pa. po \$10.00; Petras Jaras, Baltimore, Md., \$1.50; A. H. Sapięga, Bridgeport, Conn., ir J. Sadauskas, Worcester, Mass., po \$1.00. Viso aukų šiuom kartu \$23.50.

Muzikos mylėtojai, kurie dar neaukojo, turėtų pasiskubėti su aukomis. Jau keturiems aktams "plates" White-Smith spaustu-vėje gatavos, — tik dviems dar nepadaryta, ir ant Kalėdų Opera bus atspaudinta: tik reikės dar apdaryti. Viso aukų iki šiol yra \$632.00; dar daug jų ir reikia. Dar po dešimtinę ar penkinę, ar daugiau ar mažiau, kas kaip išgali, — ir "Zalčių Karalienė" bus išleista.

Prenumerata ir plaukia. Bet artinasi Kalėdos; žmonės rupinasi apie dovanas. Kas gali būti puikesnė dovana kaip toki Opera? Tai bus monumentas Lietuvių dailės, ir buklis komp. Miko Petrausko plunksnos, — papuoštas mūsų garsaus dailininko Miko Šileikio piešiniais. Ir turiniu ir technika brangus tvarinys... O dabartinė prenumerata tik \$5.1 (Kaip išeis iš spaudos bus \$10.)

Tokis tvarinys tai puikiausia Kalėdų dovana kiekvienai muziką mylinčiai sielai, — ir kartu ir leidimas ir skleidimas mūsų dailės-muzikos. Prisiųskite prenumeratą, ir pažymėkite kam dovana yra skiriama.

Kurie dar neužsiprenumeravote sau irgi pasiskubinkite užsiprenumeruoti.

Aukus siųskite: "Gabijs" Fondui, o prenumeratą komp. Mikui Petrauskui, antrašas abėjuose atvejuose: 769 Broadway, So. Boston, Mass.

"Gabijs" Fondo Valdyba.

L. BALSŲ DR-JOS SUSIRINKIMAS.

Lietuvių Balsų Draugija laikė savo susirinkimą gruodžio 6 dieną. Taipgi buvo rinkimai į naują valdybą 1924 m. Išrinkta sekančios ipatos: Pirm. Petras Zukas; vice-pirm. Jonas Tribuliauskas; prot. rašt. Paulius; fin. rašt. Kazimieras Damušis; išdininkas Antanas Sinkevičius; maršalka Ambrozias. Yra viltis, kad nauja valdyba parodys savo gabumą per 1924 metus ir padidys L. B. Dr-tės išdą net iki \$5,000, narių skaitlių iki 500 narių.

Taipgi nutarta prirašinėti narius už pusę įstojuo iki Naujų Metų. Kas nori tapti garbingas ir švarios draugijos nariu yra proga dabar. Kalvis.

ŠOKIAI

Sandaros 7 kuopa rengia šokių kas subatos vakaras, 7:30, Sandaros Salėje, 327 E St., So. Boston, Mass. Kviečiame atsilankyti. Merginoms įžanga dykai.

Koncertas ir Prakalbos!

Rengia Lietuvių Labdarystės Draugija, nedėlioje, GRUODŽIO-DEC. 16, 1923.

Kaip 7:00 val. vakare.

Lietuvių Svetainėje, kampas E ir Silver Sts., So. Bostone. Kalbės Advokatas F. J. Bagočius, advokatė Z. Puišiuotė-Salna ir A. Ivaškevičius. Koncertą išpildys S. Daukanto Mokyklos mokiniai. Sulo "Linksmos Dienos," dviejų veiksnių vaizdelį.

So Bostoniečiams yra gerai žinomi Simano Daukanto Mokyklos mokiniai, todėl meldžiame ateiti į šį puikų vakarą, mes lietuviai galėsime pasigėrėti sava daile ir svame name.

Įžanga visiems dykai. Liet. Labd. Draug. Komitetas

SANDARIEČIAI! PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ" IR PRIKALBINKITE NAUJŲ SKAITTYTOJŲ, BEI UŽRA.

DIDŽIAUSIS TEATRAS, KOKIO DAR BOSTONE NEBUVO

"Veidmainystė ir Meilė"

Drama-Tragedija Penkių Aktų, Fėvynių atidengimų, J. Ch. Fr. Schiller'io. Rengia South Bostono Laisvės Choras, Atvaidins Worcesterio Aktoriai.

—SUBATOJE—

GRUODČIO-DEC. 15 D., 1923.

DUDLEY STREET OPERA HOUSE

113—119 Dudley Street, Roxbury, Mass.

Svetainė atsidarys nuo 5 val.; lošimas prasidės lygiai 6 val. vak. Tikietų kainos: \$1.00, 75c., 50c.

Bostono ir apielinkės lietuviai yra kviečiami pasinaudoti šiąja proga ir koskaitlingiausia atsilankyt į Veidmainystę ir Meilės perstatymą, kadangi tokie veikalai ne lengva perstatyti ir reikalauja daug darbo ir išlaidų. Kviečia visus RENGĖJAI.

PIGIAI PARSIDUODA PARSIDUODA

10 krautuvių su gyvenimo kambariais, geroj biznio vietoj; rendos neša suvirš \$8,000 į metus. Idant parduoti greitai, prekė numažinta iki \$45,000; tik \$8,000 reikia įnešti ir lengvos išlygos.

A. IVASKEVIČIAUS OFISUS 361 W. Broadway, So. Boston, Tel. So. Boston 605 arba 110 Tremont St., Boston, Room 508. Tel. Main 6467.

City Point.

3 šeimynų namas, 17 ruimų su įtaisymais, 4 karų garadžius. Rendų neša \$130 į mėnesį. Prekė prieinama; įnešti \$4,000.

Kreipkitės į Lietuvių Agenturą, pas B. KONTRIMAS 361 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. S. B. 605.

Tel. So. Boston 3520

Namų Tel. Aspinwall 0870

ADVOKATAS

A. O. ŠALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS

Baiges du Universitetu Cornell University su A. B. G. Washington Univ. su LL. B.

"Darbininko" Name (antros lubos)

366 W. Broadway, So. Boston.

BALIUS!

RENGIA LIETUVIŲ BALSŲ DRAUGIJA

GRUODŽIO-DEC. 25 D., 1923.

KALĖDŲ VAKARE.

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

Silver ir E Sts.,

So. Boston, Mass.

Prasidės 5 val. vakare.

Kviečia visus atsilankyti, nes bus galima prisišokti lietuviškų ir angliškių šokių, taipgi bus galima gauti gardžių valgių, šviežių kilbasų, raugintų kopustų, šaltos ledinės košės ir gardaus limnado. Rengimo KOMITETAS.

NUPIGO!

Didžiausia ir geriausia Lietuvių Čevėrykų Krautuvė So. Bostono, kurioje randasi įvairiausių čevėrykų, pagal visokių prekių. Norėdami sumažinti tavorą ant labai daug čevėrykų numažinome prekes, kad greičiau išpardavus ir suteikus visuomenei gerų čevėrykų už pigesnę kainą. Tad kviečiame visus atsilankyti ir persitikrinti, o mes iš savo pusės stengsimės kogeriausiai patenkinti. Priegtam užlaikome ir Dry Goods.

Kodis Shoe Store

377 Broadway,

So. Boston, Mass.

FUTRAS PIRKITE FUTRAS

Kolei dar šilta, tai futros pigios, todėl geriausia pirkti dabar. Duodam ant bargo ir lengvų išmokesčių. Pirkit mūsų futras, overkotus, deimantus ir laikrodžius, nes mūsų prekes visi jau žinot, kad yra užtikrintos.

J. P. TUINILA

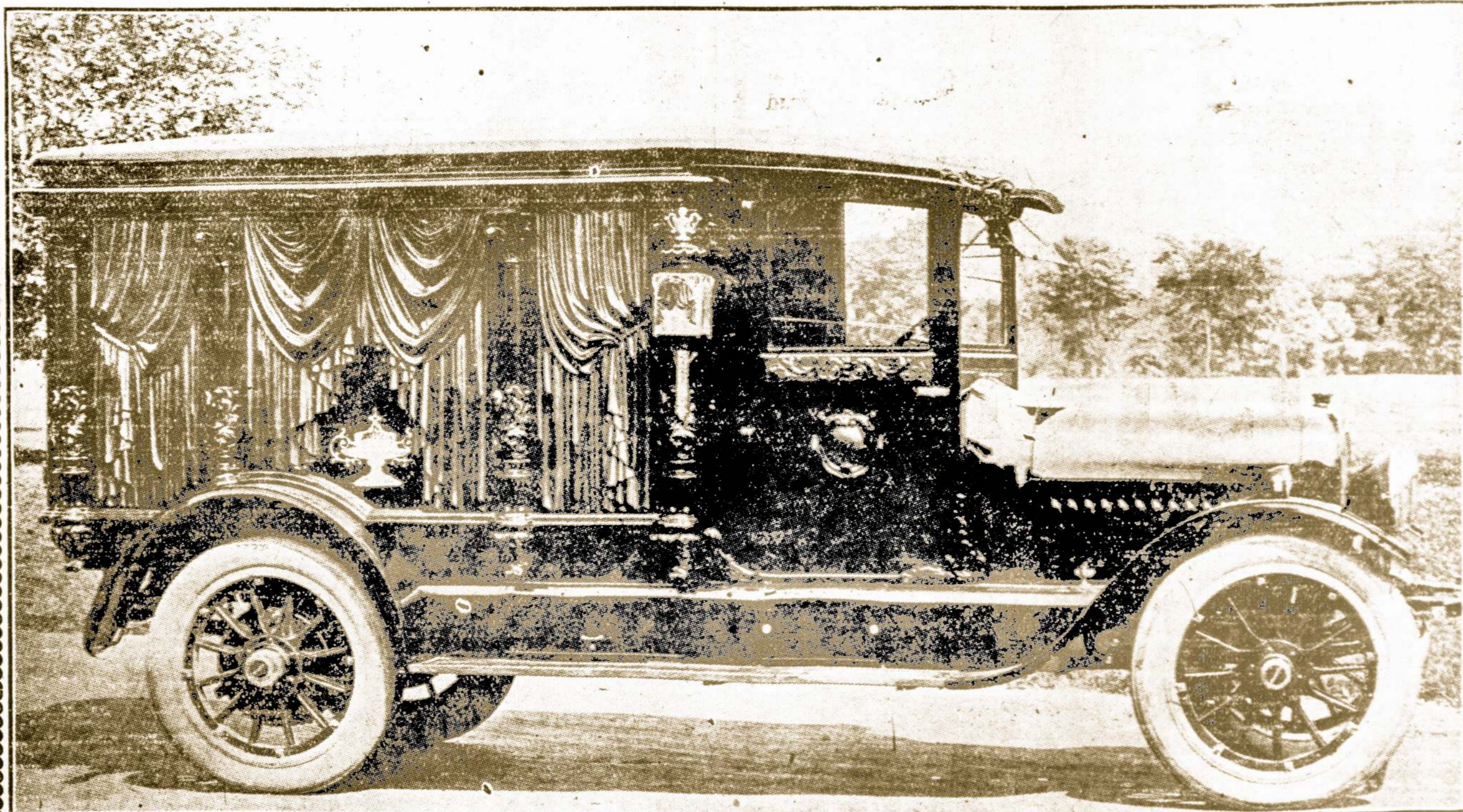
110 Tremont St. Room 306

Boston, Mass.

Tel. Congress 7978.

P. J. Akunevičiaus Lietuvio Graboriaus Nauji Ofisai-Skyriai

Šiuomi pranešu apielinkės lietuviams, kad atidariau graborystės skyrių-ofisą Montello, Mass. Dabar mano ofisai bus sekančiose vietose:

GENERALIS OFISAS SO. BOSTONE, 258 BROADWAY, Tel. So. Boston 0381. SKYRIAUS OFISAS, MONTELLO, MASS. SKYRIAUS OFISAS W. LYNN, MASS. 611 Summer St., Tel. 75166.

Pas J. A. MOTEJUNAS, 677 N. Main St., Tel. 1777-J. GYVENIMU TEL. S. B. 2024-J.

Suteikiu lietuviams kongeriausį patarnavimą nežiurint kokių laikų šauktų: dieną ar naktį. Vaziuoju į visus miestus nežiurint kaip toli yra nuo ofisų ir už važiavimą nieko neruoju. Tad kviečiu lietuvius reikale kreipitės prie manęs, o suteiksiu skubų ir gerą patarnavimą ir už pigesnę kainą negu kiti. Tad reikale kreipkitės į bile kurį aukščiausią m inėtų ofisų. Lietuviai pas lietuvi.